

Povezanost između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća

Groznica, Luka

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics and Business in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:361687>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Sveučilišni diplomski studij *Financijski menadžment*

Luka Groznica

**POVEZANOST IZMEĐU LIKVIDNOSTI I
PROFITABILNOSTI PODUZEĆA**

Diplomski rad

Osijek, 2024.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Sveučilišni diplomski studij *Financijski menadžment*

Luka Groznica

**POVEZANOST IZMEĐU LIKVIDNOSTI I
PROFITABILNOSTI PODUZEĆA**

Diplomski rad

Kolegij: Kreditna analiza

Ime i prezime: Luka Groznica

e – mail: luka.groznica@gmail.com

Mentorica: prof. dr. sc. Nataša Šarlija

Osijek, 2024.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics and Business in Osijek
University Graduate Study *Financial management*

Luka Groznica

**THE CONNECTION BETWEEN LIQUIDITY AND
PROFITABILITY OF THE COMPANY**

Graduate paper

Osijek, 2024.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELJEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je DIPLOMSKI
(navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: LUKA GROZNIĆA

JMBAG: 0010218290

OIB: 50242775809

e-mail za kontakt: luka.groznic@pf.unios.hr

Naziv studija: SVEUČILIŠKI DIPLOMSKI STUDIJ, FINANCIJSKI MENADŽMENT

Naslov rada: ODGOVORNOST IZMEĐU CIKLIČNOSTI I PROFITABILNOSTI TUKIJEĆA

Mentor/mentorica rada: prof. dr. sc. NATAŠA ŠARLUKA

U Osijeku, 13. 9. 2024. godine

Potpis Luka Groznić

Povezanost između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća

SAŽETAK

Predmet diplomskog rada je povezanost između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća. Likvidnost i profitabilnost poduzeća međusobno su usko povezane, a cilj diplomskog rada je istražiti vezu između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća. Veza između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća ključna je za financijsko zdravlje i održivost poduzeća. Likvidnost se odnosi na sposobnost poduzeća da brzo pretvori svoja sredstva u gotovinu bez da ista izgube na vrijednosti, a profitabilnost se odnosi na sposobnost poduzeća da generira dobit u poslovanju. To uključuje prihode koje poduzeće ostvaruje od poslovnih aktivnosti te troškove poduzeća koji uključuju troškove proizvodnje, administracije, marketinga i ostale operativne troškove. Kroz godine razni autori bavili su se istraživanjem odnosa likvidnosti i profitabilnosti poduzeća, a nakon proučavanja i uspoređivanja njihovih saznanja može se uvidjeti da jedan dio istraživanja upućuje na to da postoji pozitivna korelacija između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća, a drugi dio istraživanja upućuje na to da postoji negativna korelacija između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća. Na primjeru poduzeća Mono d.o.o. potvrđeno je da poduzeće, uz uvjet učinkovitog upravljanja resursima, može održavati visoku likvidnost i istovremeno ostvarivati visoku profitabilnost. S druge strane, poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. primjer je kako određena razina likvidnosti ne mora nužno rezultirati visokom profitabilnošću. Zaključno, rezultati analize poslovanja poduzeća Mono d.o.o. i BC Agroslavonija d.o.o. naglašavaju važnost postizanja ravnoteže između likvidnosti i profitabilnosti.

Ključne riječi: likvidnost, poduzeće, profitabilnost

The connection between liquidity and profitability of the company

ABSTRACT

The subject of this paper is the connection between liquidity and profitability of the company. Liquidity and profitability of the company are closely related to each other, and the aim of this paper is to investigate the connection between liquidity and profitability of the company. The link between a company's profitability and liquidity is key to a company's financial health and sustainability. Liquidity refers to a company's ability to quickly convert its assets into cash without losing value, and profitability refers to a company's ability to generate profit in operations. This includes the income that the company generates from business activities and the costs of the company, which include the costs of production, administration, marketing and other operational costs. Over the years, various authors have researched the relationship between liquidity and profitability of companies, and after studying and comparing their findings, it can be seen that one part of the research points to the fact that there is a positive correlation between the profitability and liquidity of the company, and the other part of the research points to the fact that there is negative correlation between profitability and company liquidity. On the example of the company Mono ltd. it was confirmed that the company, with the condition of efficient management of resources, can maintain high liquidity and achieve high profitability at the same time. On the other hand, the company BC Agroslavonija ltd. is an example of how a certain level of liquidity does not necessarily result in high profitability. In conclusion, the results of the business analysis of Mono ltd. and BC Agroslavonija ltd. emphasize the importance of achieving a balance between liquidity and profitability.

Key words: enterprise, liquidity, profitability

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Metodologija rada.....	2
2.1. Predmet rada	2
2.2. Cilj i svrha rada.....	2
2.3. Metode istraživanja.....	2
2.4. Struktura rada.....	3
3. Likvidnost i profitabilnost poduzeća	4
3.1. Likvidnost poduzeća – pojam i mjerenje	4
3.1.1. Pojmovno određenje likvidnosti poduzeća.....	4
3.1.2. Pokazatelji likvidnosti poduzeća	5
3.2. Profitabilnost – pojam i mjerenje	7
3.2.1. Pojmovno određenje profitabilnosti poduzeća	7
3.2.2. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća.....	7
3.3. Prethodna istraživanja o povezanosti likvidnosti i profitabilnosti poduzeća	10
4. Primjeri različitih odnosa likvidnosti i profitabilnosti u poduzećima	13
4.1. Poduzeće Mono d.o.o.....	13
4.1.1. Pokazatelji likvidnosti	13
4.1.1.1. Koeficijent ubrzane likvidnosti	13
4.1.1.2. Koeficijenti trenutne likvidnosti	14
4.1.1.3. Koeficijent tekuće likvidnosti	16
4.1.1.4. Koeficijent financijske stabilnosti	17
4.1.1.5. Neto obrtni kapital	19
4.1.2. Pokazatelji profitabilnosti.....	19
4.1.2.1. Bruto marža profita	19
4.1.2.2. Neto marža profita	20
4.1.2.3. Stopa profitabilnosti glavnice (ROE).....	21
4.1.2.4. Povrat na imovinu (ROA)	23
4.1.2.5. EBITDA.....	24
4.1.2.6. EBITDA marža	25

4.1.2.7.	EBIT.....	27
4.1.3.	Povezanost između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća Mono d.o.o.	27
4.2.	Poduzeće – BC Agroslavonija d.o.o.	28
4.2.1.	Pokazatelji likvidnosti	28
4.2.1.1.	Koeficijent ubrzane likvidnosti	28
4.2.1.2.	Koeficijent trenutne likvidnosti.....	30
4.2.1.3.	Koeficijent tekuće likvidnosti	31
4.2.1.4.	Koeficijent financijske stabilnosti	32
4.2.1.5.	Neto obrtni kapital	33
4.2.2.	Pokazatelji profitabilnosti.....	34
4.2.2.1.	Bruto marža profita	34
4.2.2.2.	Neto marža profita	34
4.2.2.3.	Stopa profitabilnosti glavnice (ROE).....	36
4.2.2.4.	Povrat na imovinu (ROA)	37
4.2.2.5.	EBITDA.....	39
4.2.2.6.	EBITDA marža	40
4.2.2.7.	EBIT.....	41
4.2.3.	Povezanost likvidnosti i profitabilnosti poduzeća BC Agroslavonija d.o.o.	42
5.	Rasprava.....	43
6.	Zaključak.....	44
	Literatura.....	45
	Popis grafikona.....	47

1. Uvod

Veza između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća ključna je za financijsko zdravlje i održivost poduzeća. Likvidnost se odnosi na sposobnost poduzeća da brzo pretvori svoja sredstva u gotovinu bez da ista izgube na vrijednosti, a profitabilnost se odnosi na sposobnost poduzeća da generira dobit u poslovanju. To uključuje prihode koje poduzeće ostvaruje od poslovnih aktivnosti te troškove poduzeća koji uključuju troškove proizvodnje, administracije, marketinga i ostale operativne troškove. U radu se istražuje povezanost između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća

Profitabilnost i likvidnost dva su pokazatelja zdravlja poduzeća. Dok profitabilnost pokazuje koliko je poduzeće učinkovito u stvaranju zarade, likvidnost osigurava da poduzeće ima dovoljno sredstava za pokrivanje kratkoročnih obveza. Istraživanje profitabilnosti i likvidnosti poduzeća pomaže u razumijevanju koliko je poduzeće financijski stabilno i spremno za dugoročni uspjeh. Važno je istraživati odnos između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća zato što nepravilno balansiranje između ova dva aspekta može dovesti do financijskih poteškoća poduzeća. Na primjer, poduzeće koje je visoko profitabilno ali nelikvidno, može se suočiti s problemima u podmirivanju obveza, a likvidno ali nisko profitabilno poduzeće, može imati problema s održivim rastom. Istraživanjem odnosa likvidnosti i profitabilnosti omogućuje što podrazumijeva optimalno financijsko upravljanje i donošenje kvalitetnijih poslovnih odluka koje podržavaju dugoročnu održivost poduzeća.

2. Metodologija rada

Metodologija rada obuhvaća poglavlja u kojima se definira predmet rada, navode cilj rada i svrha rada, opisuju koje metode istraživanja se primjenjuju u radu te opisuju struktura rada.

2.1. Predmet rada

Predmet diplomskog rada je povezanost između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća. Likvidnost i profitabilnost ključni su za uspjeh poduzeća zato što pokrivaju različite aspekte financijskog „zdravlja“. Likvidnost je važna za održavanje poslovanja, smanjenje rizika od insolventnosti i omogućuje poduzeću da bude fleksibilno u smislu reagiranja na neke neočekivane krizne situacije. Profitabilnost je, također, važna zato što mjeri sposobnost poduzeća da generira zaradu, važno je za održivost poslovanja. Kombinacija likvidnosti i profitabilnosti daje poduzeću stabilnost. Iz prethodno navedenoga vidljivo je da za dugoročan poslovni uspjeh poduzeća moraju biti likvidna i profitabilna. Stoga ne čudi činjenica da se veliki broj domaćih i stranih autora bavi istraživanjem povezanosti između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća.

2.2. Cilj i svrha rada

Likvidnost i profitabilnost poduzeća međusobno su usko povezane, a cilj diplomskog rada je istražiti vezu između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća. Svrha diplomskog rada je na primjerima poduzeća Mono d.o.o. i BC Agroslavonija d.o.o. prikazati različite odnose profitabilnosti i likvidnosti u poduzeću.

2.3. Metode istraživanja

U radu se koriste sljedeće metode istraživanja: metoda kompilacije, induktivna metoda, deduktivna metoda, metoda deskripcije, metoda analize, metoda studije slučaja i financijska analiza.

2.4. Struktura rada

Rad je podijeljen u šest poglavlja. Nakon uvoda u kojem se ukratko opisuje tema rada slijedi poglavlje „Metodologija“ u kojem se navode predmet rada, cilj i svrha rada, metode istraživanja i struktura rada. Zatim se u poglavlju „Likvidnost i profitabilnost poduzeća“ iznose dosadašnje spoznaje o likvidnosti i profitabilnosti poduzeća te spoznaje do kojih su autori došli u prethodnim istraživanjima vezanim za povezanost likvidnosti i profitabilnosti poduzeća. Nakon toga se u poglavlju „Primjeri različitih odnosa likvidnosti i profitabilnosti u poduzećima“ analizira likvidnost i profitabilnost poduzeća Mono d.o.o. i BC Agroslavonija d.o.o. te se utvrđuje povezanost likvidnosti i profitabilnosti u ovim poduzećima. Zatim slijedi poglavlje „Rasprava“ u kojem se iznose spoznaje o povezanosti likvidnosti i profitabilnosti u promatranim poduzećima. Na kraju rada nalazi se zaključak te popis literature i grafikona.

3. Likvidnost i profitabilnost poduzeća

U sljedećim poglavljima fokus je na likvidnosti i profitabilnosti poduzeća s naglaskom na odnos likvidnosti i profitabilnosti poduzeća.

3.1. Likvidnost poduzeća – pojam i mjerenje

U sljedećim poglavljima diplomskog rada naglasak se stavlja na likvidnost poduzeća. Točnije, definira se likvidnost poduzeća i navode se pokazatelji likvidnosti poduzeća.

3.1.1. Pojmovno određenje likvidnosti poduzeća

U ovom poglavlju definira se likvidnost poduzeća. Sorić (2004) navodi da je likvidnost trajna sposobnost poduzeća da podmiri dospjele financijske obveze i ističe da se likvidnost izražava kroz nekoliko pokazatelja u kojima gotovina i više ili manje unovčivi ekvivalenti gotovine zauzimaju primarno mjesto u odnosu na tekuće obveze poduzeća. Žager i sur. (2008) uvidjeli su da se likvidnost često definira kao sposobnost imovinskih dijelova poduzeća da se brzo i lako, točnije u što kraćem vremenu transformiraju u novac koji je najlikvidniji oblik imovine (Sačer i sur., 2013). Orsad (2011) navodi da je likvidnost poslovanja sposobnost poduzeća da se poslovanje odvija bez zastoja kroz slobodnu cirkulaciju imovine u poslovnim procesima poduzeća bez ikakvog zastoja (Sačer i sur., 2013). Prethodno potvrđuje Tintor (2009) koji navodi da likvidnost predstavlja sposobnost unovčavanja iliti sposobnost imovine da se neometano izmjenjuje u poslovnom ciklusu poduzeća (Žager i Ježovita, 2017).

Sačer i sur. (2013) likvidnost opisuju kao stanje dobrovoljnog pokrića kratkoročnih obveza poduzeća brzo unovčivom imovinom. Krnić i Ban (2020) navode da likvidnost predstavlja sposobnost poduzeća da izvrši vlastite kratkoročne obveze te ističu da se osim na razini poduzeća likvidnost može ocjenjivati i na, na primjer, razini razreda, razini skupina, razini odjeljaka, razini područja gospodarskih djelatnosti kao i na razini gospodarstva nacionalne ekonomije u cjelini.

Panigrahi i sur. (2018) ističu da likvidnost igra ključnu ulogu u uspješnom funkcioniranju svakog poduzeća i navode da je važan dio u upravljanju obrtnim kapitalom održavanje likvidnosti na

svakodnevnoj osnovi kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje organizacije i ispunjavanje njezinih obveza. Popović Petrušić (2017) ističe da likvidnost poduzeća značajno utječe na mogućnost ulaganja u razvoj što direktno potiče konkurentnost poduzeća i osigurava dugoročnu stabilnost poduzeća.

3.1.2. Pokazatelji likvidnosti poduzeća

Kereta i sur. (2023) uviđaju važnost upravljanja likvidnošću u poslovanju i napominju da je upravljanje likvidnošću poduzeća jedan od temeljnih upravljačkih problema s kojima se poduzeća susreću u svakodnevnom poslovanju. Žager i Žager (1999: 176) navode da pokazatelji likvidnosti „mjeru sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza“. Kolaković (2006) ističe da se likvidnost poduzeća treba redovito mjeriti kako bi poduzetnici u svakom trenutku bili sposobni podmiriti tekuće kratkoročne obveze, a podmiriti kratkoročne obveze je važno kako ne bi došlo do zastoja u redovnim isporukama ključnih proizvodnih i poslovnih resursa poduzeću od strane dobavljača te kako ne bi došlo do blokade računa poduzeća u trenucima koji su ključni za poslovanje. U nastavku poglavlja navest će se pokazatelji likvidnosti poduzeća koji pokazuju poduzeću koliko je isto (ne)likvidno.

Prvi koeficijent likvidnosti koji će se opisati je koeficijent trenutne likvidnosti. Ovaj koeficijent u odnos stavlja novac i kratkoročne obveze (Žager i Žager, 1999). Formula za izračun koeficijenta trenutne likvidnosti je:

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Za koeficijent trenutne likvidnosti kaže se da je najvažniji pokazatelj likvidnosti zato što obuhvaća računovodstvene kategorije koje među cjelokupnom kratkotrajnom imovinom poduzeću uvijek stoje na raspolaganju kako bi isto moglo podmiriti obveze. Poželjna vrijednost koeficijenta trenutne likvidnosti je jednaka ili veća od 1. Ako je vrijednost pokazatelja promptne likvidnosti jednaka ili veća od jedan to znači da je poduzeće likvidno i uredno podmiruje sve svoje dospjele obveze (Buble i sur., 2005). Žager i Žager (1999) ističu da što je veći koeficijent trenutne likvidnosti to znači da je poduzeće više likvidno.

Drugi koeficijent koji će se opisati je koeficijent ubrzane likvidnosti. Ovaj koeficijent u odnos stavlja cjelokupnu kratkoročnu imovinu koja se umanjuje za iznos zaliha s kratkoročnim obvezama poduzeća. Zalihe se u koeficijentu ubrzane likvidnosti oduzimaju iz cjelokupne kratkoročne imovine zato što se smatra da je od cjelokupne kratkotrajne imovine zalihe najteže unovčiti, odnosno da su zalihe najnelikvidniji oblik kratkotrajne imovine (Buble i sur., 2005). Formula za izračun koeficijenta ubrzane likvidnosti je:

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{kratkoročna imovina-zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti naziva se i „brzi test“, a poželjno je da koeficijent ubrzane likvidnosti, baš kao i koeficijent promptne likvidnosti, bude jednak ili veći od 1 kako bi se moglo reći da je poduzeće likvidno (Buble i sur., 2005).

Treći koeficijent koji će se opisati je koeficijent tekuće likvidnosti. Ovaj koeficijent obuhvaća odnos između cjelokupne kratkoročne imovine poduzeća i svih kratkoročnih obveza poduzeća (Buble i sur., 2005). Formula za izračun koeficijenta tekuće likvidnosti je:

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkoročna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Za koeficijent tekuće likvidnosti često se zna reći da je isti najmanje važan pokazatelj likvidnosti poduzeća zato što obuhvaća i kategoriju zaliha za koju je prethodno istaknuto da je teško unovčiti. Poželjno je da vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti bude jednaka ili veća od 2 (Žager i Žager, 1999).

Četvrti koeficijent koji će se opisati je koeficijent financijske stabilnosti. Ovaj koeficijent u odnos stavlja dugoročnu imovinu s kapitalom i dugoročnim obvezama (Žager i Žager, 1999) Formula za izračun koeficijenta financijske stabilnosti je:

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{dugoročna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}}$$

Koeficijent financijske stabilnosti uvijek mora biti manji od 1 zato što se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkoročna imovina (Žager i Žager, 1999).

Nadalje, ovdje je važno spomenuti i neto obrtni kapital, a formula za izračun neto obrtnog kapitala je (Alpha Capitalis, 2019).

$$\text{Neto obrtni kapital} = \text{kratkotrajna imovina} - \text{kratkotrajne obveze}$$

Neto obrtni kapital predstavlja ulaganja u obrtne sredstva društva. Pokazuje koliki dio kratkotrajne imovine je financiran iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Poželjno je da je ovaj koeficijent veći od 0 (Alpha Capitalis, 2019).

3.2. Profitabilnost – pojam i mjerenje

U sljedećim poglavljima diplomskog rada naglasak se stavlja na profitabilnost poduzeća. Točnije, definira se profitabilnost poduzeća i navode se pokazatelji profitabilnosti poduzeća.

3.2.1. Pojmovno određenje profitabilnosti poduzeća

Profitabilnost je veličina dobiti u odnosu na veličinu poduzeća. Mjere profitabilnosti govore koliko je poduzeće učinkovito u korištenju svojih resursa kako bi proizvelo profit (Evans, 2014). Profitabilnost se može definirati kao sposobnost poduzeća da generira profit unutar određenog razdoblja korištenjem vlastite imovine, kapitala i od prodaje (Pangestuti i sur., 2022 prema Adiputra, 2016). Omjeri profitabilnosti važni su i korisni dionicima u poslovanju poduzeća. Profitabilnost omogućuje poduzeću da plati svoje korporativne obveze i pomaže vjerovnicima u donošenju odluka o financiranju poduzeća (Pangestuti i sur., 2022 prema Sucuachi i Cambarihan, 2016). Praćenje profitabilnosti poduzeća važno je zato što slaba profitabilnost može poslužiti kao upozorenje na poteškoće u poslovanju poduzeća u budućnosti ili pak označiti potencijalnu propast poduzeća (Živković i sur., 2024 prema Vidučić Pepur i Šimić Šarić, 2015).

3.2.2. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća

Vujević i Balen (2017) navode da pokazatelji profitabilnosti, odnosno rentabilnosti poduzeća mjere uspjeh poduzeća kroz ostvarenu zaradu poduzeća. Svi pokazatelji profitabilnosti pokazuju

kolika je dobit poduzeća u odnosu na angažiranu imovinu te služe kao svojevrsno mjerilo poduzeću prilikom donošenja odluka o ocjenu uspješnosti rada uprave poduzeća. Isti autori ističu i da ekonomski analitičari pokazatelje profitabilnosti poduzeća koriste kao indikatore o djelotvornosti uprave poduzeća, mjeru sposobnosti poduzeća da povrati ulaganja u poslovanje te metodu za predviđanje dobiti poduzeća u budućnosti. Ježovita (2015) je ustanovila da se pokazatelji profitabilnosti poduzeća s jedne strane koriste s aspekta ocjene ostvarivanja poželjnih povrata za vlasnike vlastitih i tuđih izvora financiranja, a s druge strane koristan su alat za postavljanje i procjenjivanje odabrane strategije za operacionalizaciju poduzeća. Samo godinu dana kasnije, Ježovita (2016) je istaknula da se pokazatelji profitabilnosti koriste kako bi se ocijenila sposobnost poduzeća da zadržava ostvarene prihode u obliku dobiti, odnosno kako bi se ocijenila sposobnost poduzeća u generiranju prihoda u odnosu na raspoložive resurse.

Buble i sur. (2005) navode da se pokazatelji profitabilnosti poduzeća dijele u dvije temeljne skupine. Prva skupina su pokazatelji profitabilnosti u odnosu prema prodaji, a druga skupina su pokazatelji profitabilnosti u odnosu prema ulaganjima.

Pokazatelji profitabilnosti u odnosu prema prodaji su bruto marža profita i neto marža profita.

Bruto marža profita u odnos stavlja dobit prije oporezivanja, odnosno bruto dobit uvećanu za kamate s ukupnim prihodima poduzeća. Bruto marža profita može se izraziti postotno. Što je veća bruto marža profita to znači da je poduzeće uspješnije u ostvarivanju zarade (Buble i sur., 2005).

Formula za izračun bruto marže profita je:

$$\text{Bruto marža profita} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja}}{\text{ukupni prihod}} \times 100$$

Neto marža profita u odnos stavlja dobit nakon oporezivanja, odnosno neto dobit uvećanu za kamate s ukupnim prihodima poduzeća. (Buble i sur., 2005). Formula za izračun neto marže profita je:

$$\text{Neto marža profita} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupni prihod}} \times 100$$

Neto marža profita računa se na temelju podataka koji se dobivaju iz računa dobiti i gubitka (Žager i Žager, 1999).

Nadalje, pokazatelji profitabilnosti u odnosu prema ulaganjima su stopa profitabilnosti glavnice, stopa pokazatelj bruto profitabilnosti imovine i pokazatelj neto profitabilnosti imovine.

Stopa profitabilnosti glavnice u odnos stavlja neto dobit i glavicu, odnosno vlastiti kapital poduzeća te pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na 100 jedinica vlastitog kapitala (Buble i sur., 2005). Formula za izračun stope profitabilnosti glavnice je:

$$\text{Stopa profitabilnosti glavnice (ROE)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{glavnica}} \times 100$$

Stopa povrata imovine (ROA) pokazuje koliku dobit poduzeće generira iz jedne novčane jedinice imovine. Što je niža dobit po jedinici imovine veći je stupanj intenziteta imovine te se zahtijevaju veća ulaganja u poslovanje (Alpha Capitalis, 2019). Formula za izračun stope povrata imovine je:

$$\text{Povrat na imovinu (ROA)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}}$$

EBITDA je dobit prije kamata, poreza i amortizacije. Mjeri profitabilnost društva. Poželjna vrijednost je veća od 1 (Alpha Capitalis, 2019). Formula za izračun EBITDA-e je:

$$\text{EBITDA} = \text{Bruto dobit} + \text{amortizacija} + \text{plaćene kamate} - \text{primljene kamate}$$

EBITDA marža procjenjuje profitabilnost društva na temelju poslovnih prihoda. Poželjna vrijednost je veća od 0 (Alpha Capitalis, 2019). Formula za izračun EBITDA-e je:

$$\text{EBITDA marža} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{Poslovni prihodi}}$$

EBIT marža pokazuje stvarne troškove poslovanja društva jer će imovina društva zbog korištenja morati biti zamijenjena. Poželjno je da vrijednost EBIT marže bude veća od 0 (Alpha Capitalis, 2019).

EBIT je dobit prije kamata i poreza. Poželjna vrijednost je veća od 1 (Alpha Capitalis, 2019). Formula za izračun EBIT-a je:

$$\text{EBIT} = \text{EBITDA} - \text{amortizacija}$$

3.3. Prethodna istraživanja o povezanosti likvidnosti i profitabilnosti poduzeća

Jedno od pitanja s kojima se poduzeća susreću u poslovanju je odnos likvidnosti poduzeća i profitabilnosti poduzeća.

Panighrahi i sur. (2018) su istaknuli da svako poduzeće teži tome da maksimizira profitabilnost poduzeća tako da održava poduzeće likvidnim. Mamić Sačer i sur. (2013) navode da su likvidnost i profitabilnost međusobno usko povezane i da će neprofitabilno poduzeće prije ili kasnije postati nelikvidno.

Saćer i sur. (2013) ustvrdili su da su likvidnost poduzeća i profitabilnost poduzeća usko povezane te istaknuli da neprofitabilno poduzeće prije ili kasnije postaje nelikvidno, a maksimalnu profitabilnost poduzeće ne može ostvariti bez da je platežno sposobno što se pak ostvaruje održavanjem optimalnih rezervi likvidnosti i kroz maksimizaciju neto novčanog toka iz poslovnih, financijskih i investicijskih aktivnosti. Isti autori ističu da uspješno upravljanje likvidnošću podrazumijeva uspješno upravljanje obrtnim kapitalom koji obuhvaća zalihe, potraživanja, utržive vrijednosne papire i novac. O tome koliko treba iznositi obrtni kapital poduzeća ovisi o utvrđivanju optimalne strukture u odnosu na kratkoročne obveze poduzeća, a utvrđivanje se provodi kako bi poduzeće uspješno održalo likvidnost u poslovanju i povećalo profitabilnost poslovanja. Saleem i Rehman (2011) navode da su učinkovito upravljanje mjerama likvidnosti, obrtnim kapitalom i gotovinom su važni za profitabilnost poduzeća.

Jedno od starijih istraživanja o odnosu likvidnosti i profitabilnosti poduzeća proveo je Gentry 1976. godine. Ovaj autor je u istraživanju koje je proveo pretpostavio da odnos između likvidnosti i profitabilnosti možda nije kontinuirano pozitivan, već ima oblik preokrenute šalice za čaj – to znači da do određene razine, povećanje likvidnosti dovodi do povećanja profitabilnosti, a nakon toga profitabilnost ostaje konstantna s povećanjem likvidnosti do određene točke. Nakon određene točke, svaki daljnji pokušaj povećanja likvidnost dovodi do pada profitabilnosti (Sharma i Raizada prema Gentry, 1976).

Još jedno od stariji i značajnijih relevantnih istraživanja za temu ovog diplomskog rada je ono Mukherjee (1988) koji je u svom istraživanju procjenjivao radni kapital javnih poduzeća u Indiji te tijekom istraživanja otkrio negativnu korelaciju likvidnosti i profitabilnosti u jedanaest od dvadeset promatranih poduzeća, a među preostalim devet promatranih poduzeća u dva poduzeća

otkrio je pozitivnu korelaciju između likvidnosti i profitabilnosti (Sharma i Raizada, 2020 prema Mukherjee, 1988).

Lamberg i Valming bavili su se ispitivanjem kako likvidnost i profitabilnost utječu na mala i srednja poduzeća u Švedskoj za vrijeme financijske krize, a rezultati njihova istraživanja ukacuju na to da češće praćenje i planiranje razine likvidnosti te više kratkoročnih investicija može utjecati na profitabilnost poduzeća (Sačer i sur., 2013 prema Lamberg i Valming, 2009).

Ramiza i Rehman istraživali su povezanost likvidnosti i profitabilnosti u sektoru proizvodnje nafte i plina te došli do zaključka da postoji značajan utjecaj likvidnosti na profitabilnost imovine i beznačajan utjecaj likvidnosti na profitabilnost kapitala. Isti autori zaključili su i da porast likvidnosti poduzeća utječe na smanjenje profitabilnosti poduzeća i obrnuto (Sačer i sur., 2013 prema Saleem i Rehman, 2011).

Sandhar i sur. ispitivali su odnos između likvidnosti i profitabilnosti odabranih indijskih cementnih tvrtki koristeći regresijsku analizu i otkrili da su tekući omjer, omjer likvidnosti i omjer obrtaja novca negativno povezani s povratom na sredstva (ROA) i povrat ulaganja (ROI) (Panigrahi i sur., 2018 prema Sandhar i sur., 2013).

Neeraj i Devesh proučavali su položaj likvidnosti i utjecaj na profitabilnost Tata Steela i Steel Authority of India. Istraživanje je pokazalo da se pozicija likvidnosti može poboljšati uz pomoć niskog prosječnog razdoblja naplate i prosjeka naplata koji se mogu smanjiti pravilnom koordinacijom između odjela prodaje, proizvodnje i financija. Istraživanje je, zahvaljujući primjeni različitih tehnika, pokazalo da postoji pozitivan utjecaj pozicije likvidnosti na profitabilnost poduzeća (Panigrahi i sur., 2018 prema Neeraj i Devesh, 2013).

Bhunias i sur. istraživali su povezanost likvidnosti i profitabilnosti i zaključili da postoji povezanost između upravljanja likvidnošću i profitabilnosti u poduzećima iz Indije u sektoru upravljanja prodajom robe široke potrošnje (Sačer i sur., 2013 prema Bahunia i sur., 2012).

Mallick i sur. u svom istraživanju pokazali su da je likvidnost negativno povezana s profitabilnošću u deset od sedamnaest farmaceutskih poduzeća koja su uključili i promatrali u istraživanju, a u sedam farmaceutskih poduzeća pokazalo se da je likvidnost pozitivno povezana s profitabilnošću (Sharma i Raizada, 2020 prema Mallick i sur., 2005).

Kada je u pitanju bankarski sektor, Bordeleau i Graham istraživali su povezanost likvidnosti i profitabilnosti u bankarskom sektoru i zaključili da se profitabilnost banke povećava u slučaju kada banka ima određenu razinu likvidne imovine te da svako povećanje iznosa likvidne imovine dodatno manjuje profitabilnost banke (Sačer i sur., 2013 prema Bordeleau i Graham, 2010). Lartey i sur. u vlastitom istraživanju uočili su povezanost između likvidnosti i profitabilnost odabranih banaka koje kotiraju na burzi u Gani koristeći longitudinalnu vremenska dimenzija, s naglaskom na metodu panela za razdoblje od 2005. do 2010. godine. Utvrdili su da su i likvidnost i profitabilnost navedene banke su padale te da postoji mala pozitivna povezanost između likvidnost i profitabilnost navedenih banaka u Gani (Bhunja, 2013 prema Lartey i sur., 2013).

Elijelly je proveo istraživanje i u svom radu “Likvidnost – profitabilnost kompromisa: Empirijsko istraživanje na tržištu u nastanku”, empirijski je ispitivao odnos između profitabilnosti i likvidnosti, mjereno tekućim omjerom i novčanim jazom (ciklus pretvorbe gotovine) na uzorku dioničkih društava u Saudijskoj Arabiji. Njegovo istraživanje pokazalo je značajnu negativnu korelaciju između poduzeća profitabilnost i njegove razine likvidnosti, mjereno tekućim omjerom (Panigrahi i sur., 2018 prema Elijelly, 2004).

Iz navedenih istraživanja provedenih vezano za odnos profitabilnosti i likvidnosti poduzeća može se zaključiti da jedan dio istraživanja upućuje na to da postoji pozitivna korelacija između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća, a drugi dio istraživanja upućuje na to da postoji negativna korelacija između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća. Uočeno je potvrđeno od strane različitih autora koji su isto uočili kroz godine te ukazuje na to da nije uspostavljen konačni odnos između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća.

4. Primjeri različitih odnosa likvidnosti i profitabilnosti u poduzećima

U sljedećim poglavljima na primjerima poduzeća BC Agroslavonija d.o.o. i Mono d.o.o. prikazat će se različiti odnosi likvidnosti i profitabilnosti u poduzećima.

4.1. Poduzeće Mono d.o.o.

Poduzeće Mono d.o.o. osnovano 2003. godine, poduzeće koje se bavi računalnim programiranjem. Jedno je od vodećih poduzeća u svojoj industriji. 2021. i 2022. godine su dobitnici nagrade Finine Zlatne bilance, nagrada koju Fina svake godine dodjeljuje najuspješnijim hrvatskim tvrtkama prema financijskim pokazateljima poslovanja u prethodnoj godini.

4.1.1. Pokazatelji likvidnosti

U nastavku izračunat će se pokazatelji likvidnosti za poduzeće Mono d.o.o. u promatranom razdoblju od 2021. do 2023. godine.

4.1.1.1. Koeficijent ubrzane likvidnosti

U ovom poglavlju prikazat će se izračun koeficijenta ubrzane likvidnosti za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti (2021)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina-zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{8.415.934-0}{463.980} = 18,14$$

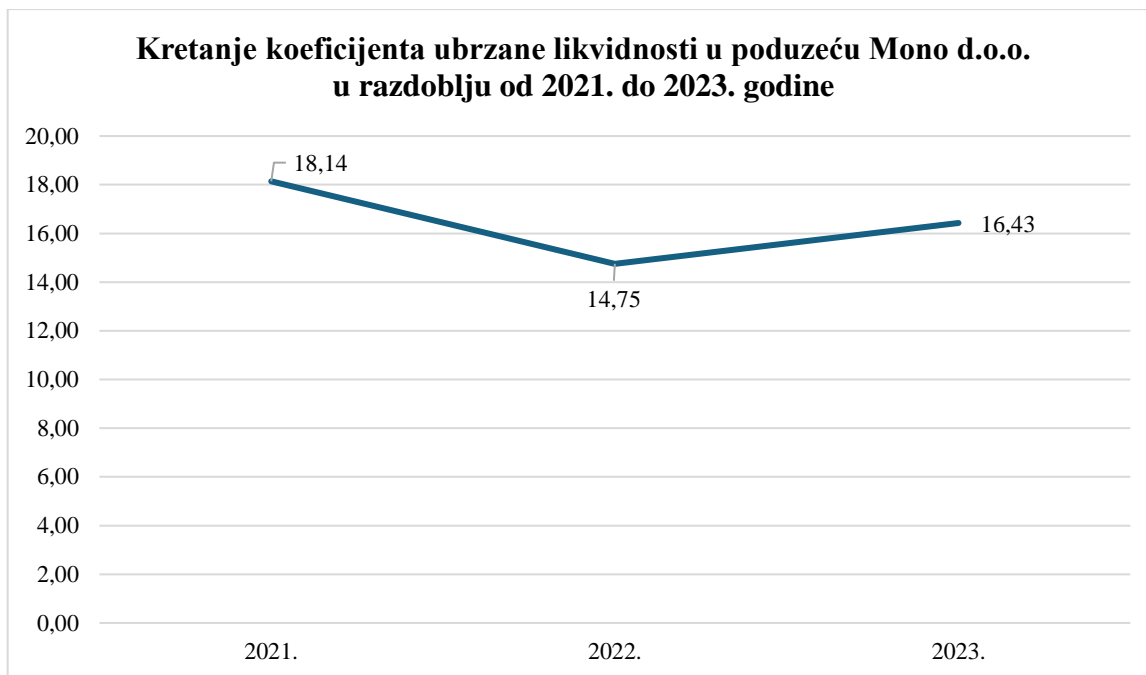
$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti (2022)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina-zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{10.598.202-0}{718.729} = 14,75$$

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti (2023)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina-zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{12.695.227-0}{772.888} = 16,43$$

Poželjna vrijednost ovog koeficijenta je jednaka ili veća od 1, a konkretno u ovom poduzeću je ta vrijednost daleko veća od 1 u sve tri promatrane godine. Gledajući financijska izvješća ovog poduzeća može se uvidjeti da velika većina kratkotrajne imovine dolazi iz novca u banci i blagajni, što ovo poduzeće čini visoko likvidnim u promatranom razdoblju.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje koeficijenta ubrzane likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 1. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 1. Grafički prikaz kretanja koeficijenta ubrzane likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Iz grafikona 1. može se vidjeti da je koeficijent ubrzane likvidnosti poduzeća Mono d.o.o. u promatranom razdoblju od 2021. do 2023. godine najviši bio 2021. godine kada je isti iznosio 18,14, a najmanji je bio 2022. godine kada je iznosio 14,75 nakon pada koji se dogodio od 2021. do 2022. godine, od 2022. do 2023. godine vidljivo je da je koeficijent ubrzane likvidnosti narastao i u 2023. godini iznosio 16,43.

4.1.1.2. Koeficijenti trenutne likvidnosti

U ovom poglavlju prikazat će se izračun koeficijenta trenutne likvidnosti za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti (2021)} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{7.826.112}{463.980} = 16,87$$

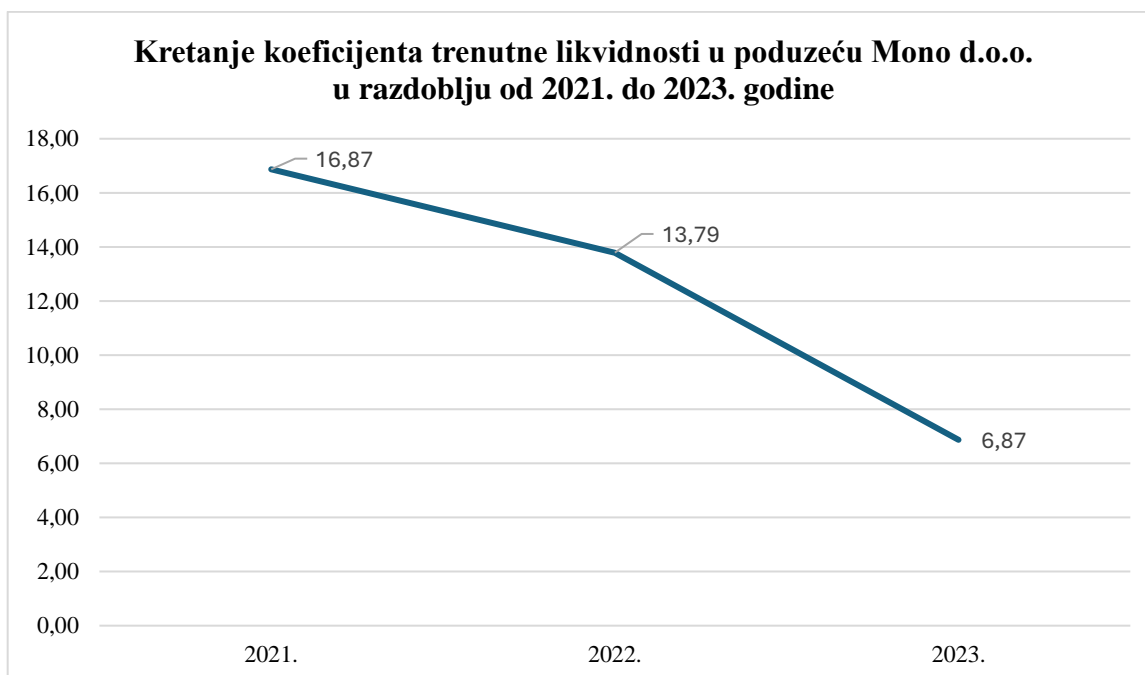
$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti (2022)} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{9.909.244}{718.729} = 13,79$$

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti (2023)} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{5.311.912}{772.888} = 6,87$$

Poželjna vrijednost ovog koeficijenta je jednaka ili veća od 1. Vidljivo je da je koeficijent trenutne likvidnosti u sve tri promatrane godine puno viši od 1 što poduzeće Mono d.o.o. čini visoko likvidnim poduzećem i ukazuje na to da poduzeće redovito, odnosno uredno podmiruje sve dospjele obveze.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje koeficijenta trenutne likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 2. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 2. Grafički prikaz kretanja koeficijenta trenutne likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Iz grafikona 2. može se vidjeti kretanje koeficijenta trenutne likvidnosti za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine. Analiziranjem grafikona 2. zaključuje se da je koeficijent trenutne likvidnosti najviši bio 2021. godine kada je iznosio 16,87. Nakon 2021. godine koeficijent trenutne likvidnosti počinje padati na 13,79 i nastavlja sve do 2023. godine kada iznosi 6,87. Potrebno je istaknuti da, iako koeficijent trenutne likvidnosti pada iz godine u godinu, poduzeće je i dalje visoko likvidno.

4.1.1.3. Koeficijent tekuće likvidnosti

U ovom poglavlju prikazat će se izračun koeficijenta tekuće likvidnosti za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti (2021)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{8.415.934}{463.980} = 18,14$$

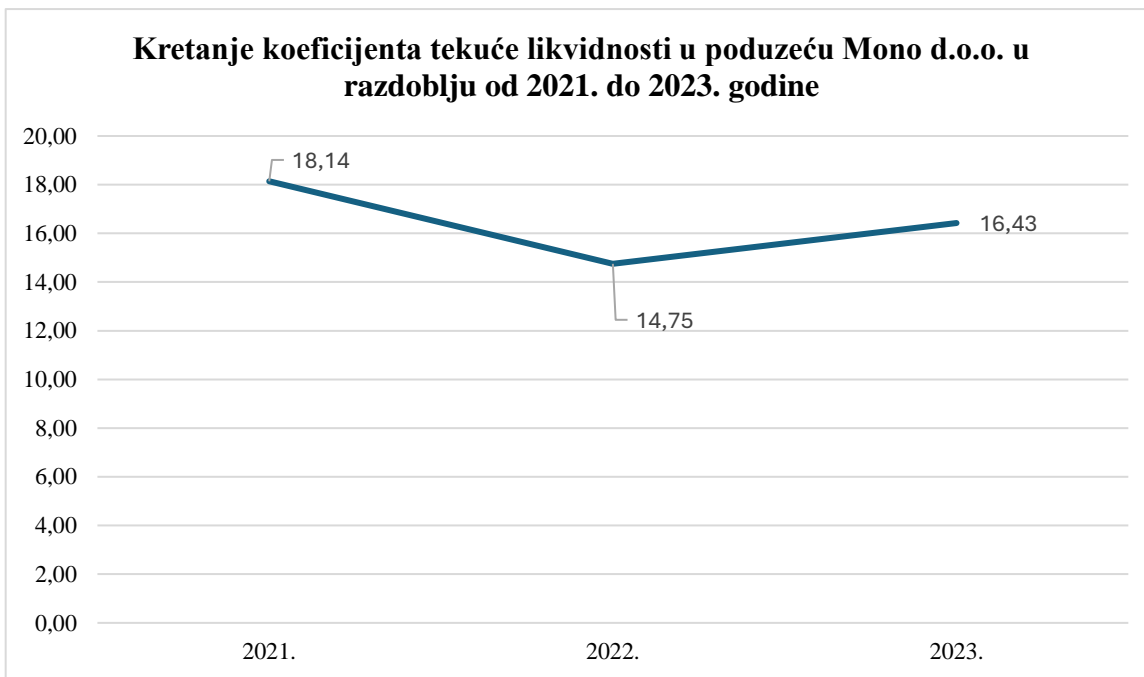
$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti (2022)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{10.598.202}{718.729} = 14,75$$

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti (2023)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{12.695.227}{772.888} = 16,43$$

Za razliku od koeficijenta ubrzane likvidnosti koeficijent tekuće likvidnosti obuhvaća zalihe i zbog toga se smatra najmanje važnim pokazateljem. Poželjna vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti je 2 ili veći od 2, a poduzeće Mono d.o.o. ima izuzetno visok koeficijent tekuće likvidnosti što znači da je poduzeće visoko likvidno.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje koeficijenta tekuće likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 3. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 3. Grafički prikaz kretanja koeficijenta tekuće likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 3. vidljivo je kretanje koeficijenta tekuće likvidnosti u promatranom razdoblju od 2021. do 2023. godine. Promatrajući razdoblje od tri godine, 2021. godine poduzeće je imalo najviši koeficijent tekuće likvidnosti koji je iznosio 18,14. Zatim se 2022. godine koeficijent tekuće likvidnosti smanji na 14,75 a potom je počeo rasti i 2023. godine iznosio 16,43. Prethodni rezultati ukazuju na to da je poduzeće Mono d.o.o. u sve tri promatrane godine imalo visoku tekuću likvidnost.

4.1.1.4. Koeficijent financijske stabilnosti

U ovom poglavlju prikazat će se izračun financijske stabilnosti za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti (2021)} = \frac{\text{dugoročna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}} = \frac{2.493.869}{10.459.010+0} = 0,2384$$

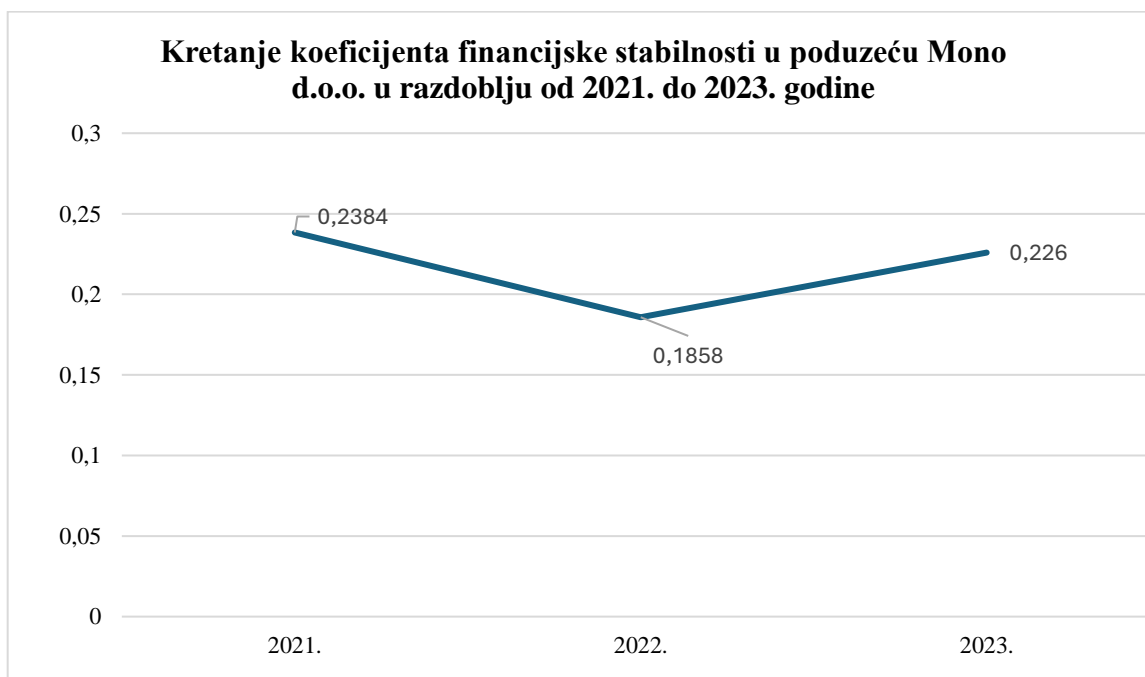
$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti (2022)} = \frac{\text{dugoročna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}} = \frac{2.258.000}{12.155.383+0} = 0,1858$$

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti(2023)} = \frac{\text{dugoročna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}} = \frac{3.450.975}{15.267.826+645} = 0,2260$$

Preporučena vrijednost ovog koeficijenta je da isti treba biti manji od 1. U sve tri promatrane godine, koeficijent financijske stabilnosti poduzeća bio je ispod 1 što znači da je poduzeće u promatranom razdoblju bilo financijski stabilno.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje koeficijenta financijske stabilnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 4. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 4. Grafički prikaz kretanja koeficijenta financijske stabilnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 4. može se vidjeti kretanje koeficijenta financijske stabilnosti u promatranom razdoblju od 2021. do 2023. godine. Prve promatrane godine, 2021.godine, koeficijent financijske

stabilnosti iznosio je 0,2384. Druge promatrane godine, odnosno 2022. godine, koeficijent financijske stabilnosti smanjio se u odnosu na 2021. godinu i iznosio je 0,1858. Posljednje promatrane godine, 2023. godine, koeficijent financijske stabilnosti iznosio je 0,2260 što znači da se u odnosu na 2022. godinu povećao. Prethodno navedeno upućuje na to da je poduzeće, uzimajući u obzir promjene u kretanju koeficijenta financijske stabilnosti, u razdoblju od 2021. do 2023. godine bilo financijski stabilno.

4.1.1.5. *Neto obrtni kapital*

U ovom poglavlju prikazat će se izračun neto obrtnog kapitala za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

Neto obrtni kapital (2021)= kratkotrajna imovina - kratkoročne obveze = 8.415.934 - 0 = 8.415.934 €

Neto obrtni kapital (2022)= kratkotrajna imovina - kratkoročne obveze = 10.598.202 - 0 = 10.598.202 €

Neto obrtni kapital (2023)= kratkotrajna imovina - kratkoročne obveze = 12.695.227 - 0 = 12.694.582 €

Uzimajući u obzir da ovaj koeficijent treba biti veći od 0 uviđa da se da koeficijent u svakoj od tri promatrane godine bio daleko veći od 0 što znači da je poduzeće likvidno.

4.1.2. Pokazatelji profitabilnosti

U sljedećim poglavljima izračunat će se pokazatelji profitabilnosti za poduzeće Mono d.o.o. u promatranom razdoblju od 2022. do 2023. godine.

4.1.2.1. Bruto marža profita

U ovom poglavlju prikazat će se izračun bruto marže profita za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Bruto marža profita (2021)} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{2.903.548}{5.858.791} = 49,56\%$$

$$\text{Bruto marža profita (2022)} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{3.550.401}{7.838.719} = 45,29\%$$

$$\text{Bruto marža profita (2023)} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{4.091.533}{9.631.170} = 42,48\%$$

Dobiveni rezultati ukazuju na to da je poduzeće u promatranom razdoblju ostvarilo zaradu. Ako tumačimo zadnju promatranu 2023. godinu, možemo reći kako je poduzeće na 100 novčanih jedinica ukupnog prihoda, ostvarilo 42,48 novčanih jedinica dobiti prije oporezivanja.

4.1.2.2. *Neto marža profita*

U ovom poglavlju prikazat će se izračun neto marže profita za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Neto marža profita (2021)} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{2.729.601}{5.858.791} = 46,59\%$$

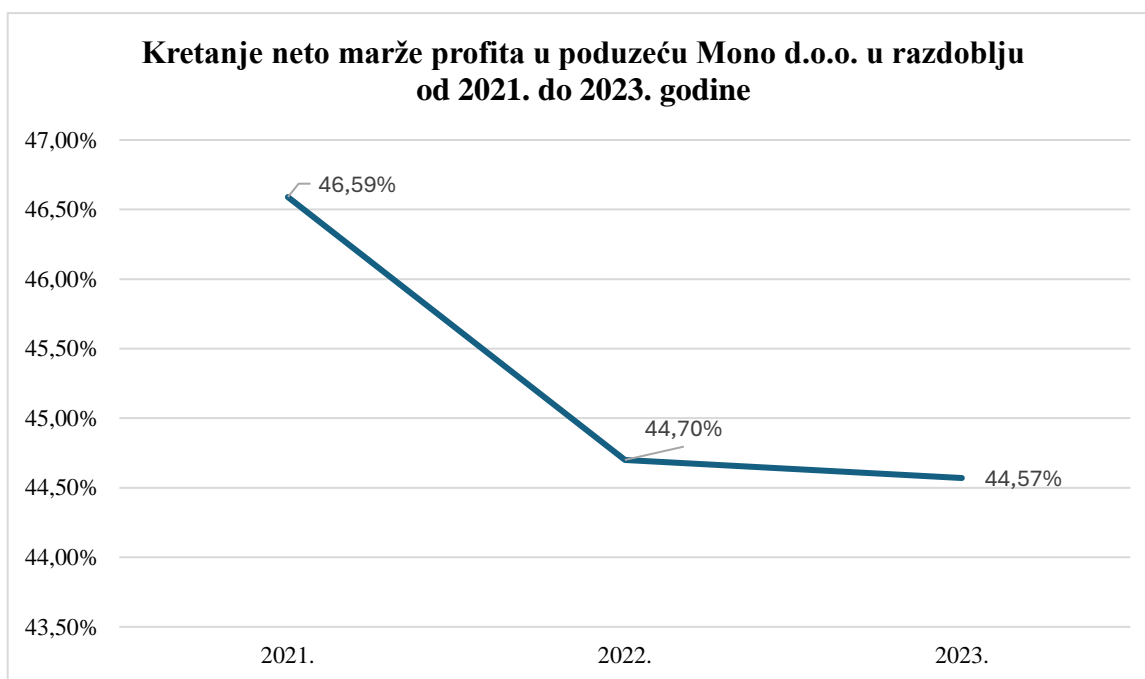
$$\text{Neto marža profita (2022)} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{3.504.191}{7.838.719} = 44,70\%$$

$$\text{Neto marža profita (2023)} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{4.292.738}{9.631.170} = 44,57\%$$

Dobiveni rezultati neto marže profita ukazuju na visoku profitabilnost.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje neto marže profita u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 5. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 5. Grafički prikaz kretanja neto marže profita u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 5. vidljivo je kretanje neto marže profita u promatranom razdoblju. Na temelju kretanja neto marže profita uočava se da je od 2021. godine do 2023. godine došlo do pada neto marže profita, ali je poduzeće u sve tri promatrane godine vrlo profitabilno. Prve promatrane godine, odnosno 2021. godine neto marža profita bila je 46,59%, 2022. godine neto marža profita bila je 44,70%, a 2023. godine neto marža profita bila je 44,57%. U posljednjoj promatranoj godini, odnosno 2023. godine 44,57% neto marže profita došlo je iz operativne dobiti što ukazuje na visoku profitabilnost poduzeća.

4.1.2.3. Stopa profitabilnosti glavnice (ROE)

U ovom poglavlju prikazat će se izračun stope profitabilnosti glavnice za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

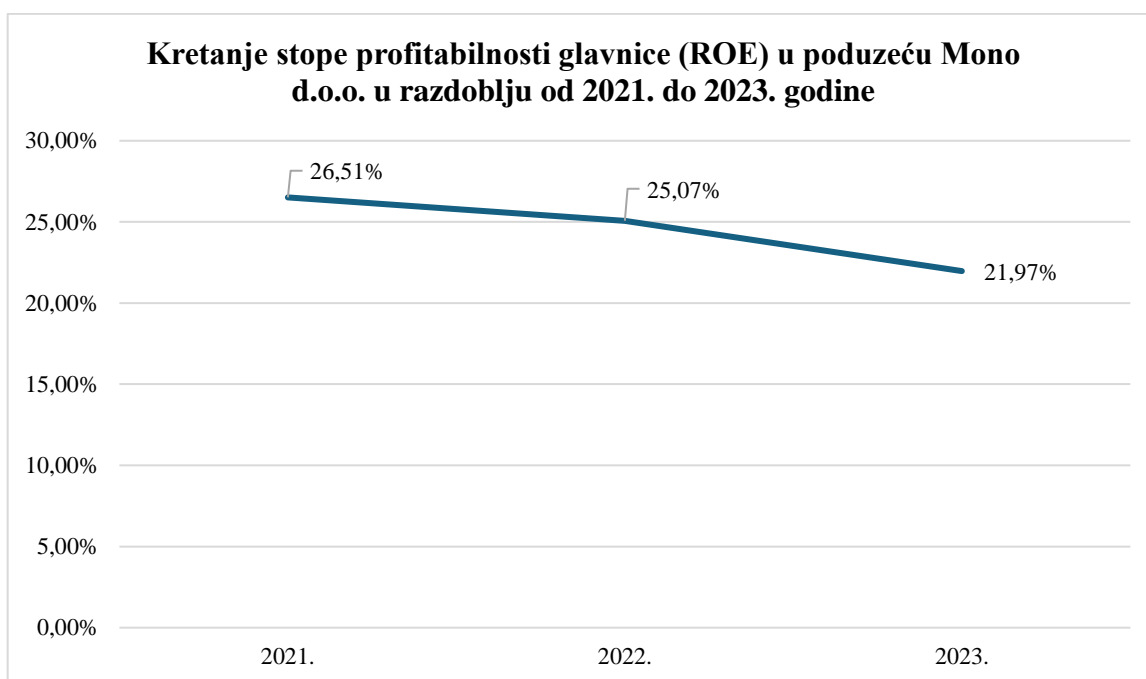
$$\text{ROE - stopa profitabilnosti glavnice (2021)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{glavnica}} \times 100 = \frac{2.772.824}{10.459.010} = 26,51\%$$

$$\text{ROE - stopa profitabilnosti glavnice (2022)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{glavnica}} \times 100 = \frac{3.046.794}{12.155.383} = 25,07\%$$

$$\text{ROE - stopa profitabilnosti glavnice (2023)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{glavnica}} \times 100 = \frac{3.354.529}{15.267.826} = 21,97\%$$

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje stope profitabilnosti glavnice u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 6. grafički je prikazano kretanje iste.

Grafikon 6. Grafički prikaz kretanja stope profitabilnosti glavnice (ROE) u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 6. može se vidjeti kretanje stope profitabilnosti glavnice u promatranom razdoblju. 2021. godine stopa profitabilnosti glavnice bila je najveća. Primjera radi, 2023. godine poduzeće je ostvarilo 21,97 novčanih jedinica dobiti na 100 jedinica kapitala odnosno glavnice što ukazuje da je poduzeće 2023. godine bilo visoko profitabilno.

4.1.2.4. Povrat na imovinu (ROA)

U ovom poglavlju prikazat će se izračun povrata na imovinu (ROA) za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

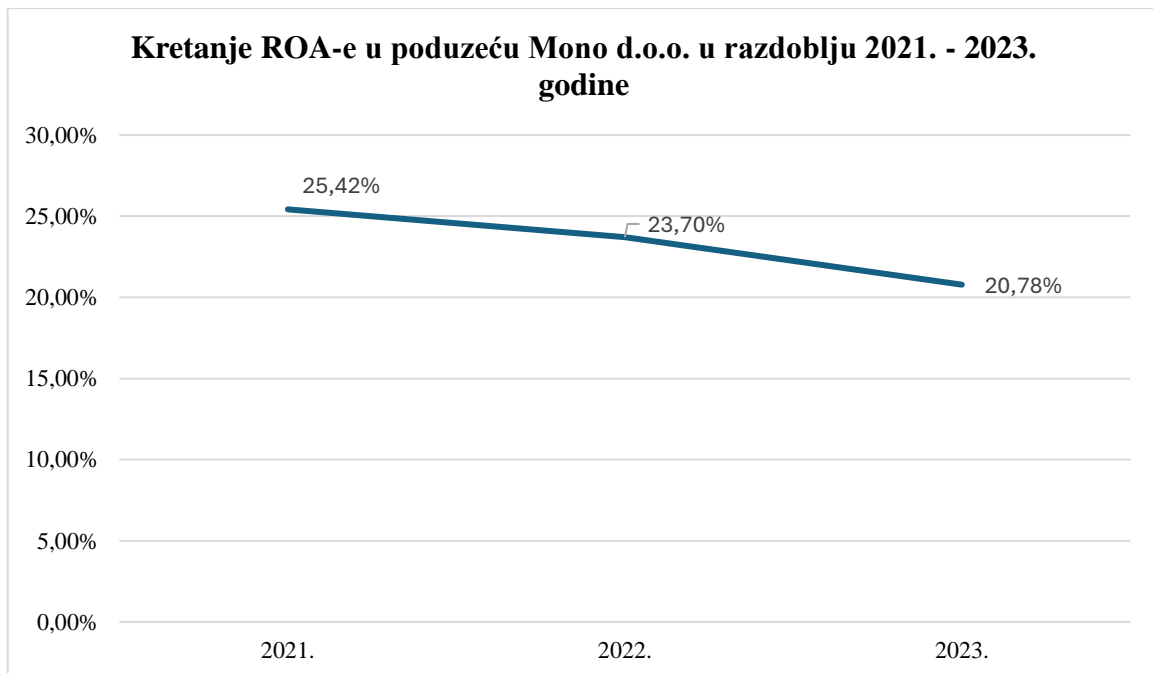
$$\text{ROA - povrat na imovinu (2021)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}} \times 100 = \frac{2.772.824}{10.909.803} = 25,42\%$$

$$\text{ROA - povrat na imovinu (2022)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}} \times 100 = \frac{3.046.794}{12.856.202} = 23,70\%$$

$$\text{ROA - povrat na imovinu (2023)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}} \times 100 = \frac{3.354.529}{16.146.202} = 20,78\%$$

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje povrata na imovinu (ROA) u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 7. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 7. Grafički prikaz kretanja stope povrata imovine (ROA) u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 7. može se vidjeti kretanje stope povrata imovine u promatranom razdoblju. 2021. godine stopa povrata imovine u promatranom poduzeću je bila najviša, a 2023. godine stopa povrata imovine bila je najniža. Primjera radi, 2021. godine poduzeće je na 1 novčanu jedinicu imovine generiralo 0,21 novčanu jedinicu dobiti na 100 novčanih jedinica imovine što ukazuje na visoku profitabilnost poduzeća.

4.1.2.5. EBITDA

U ovom poglavlju prikazat će se izračun EBITDA za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

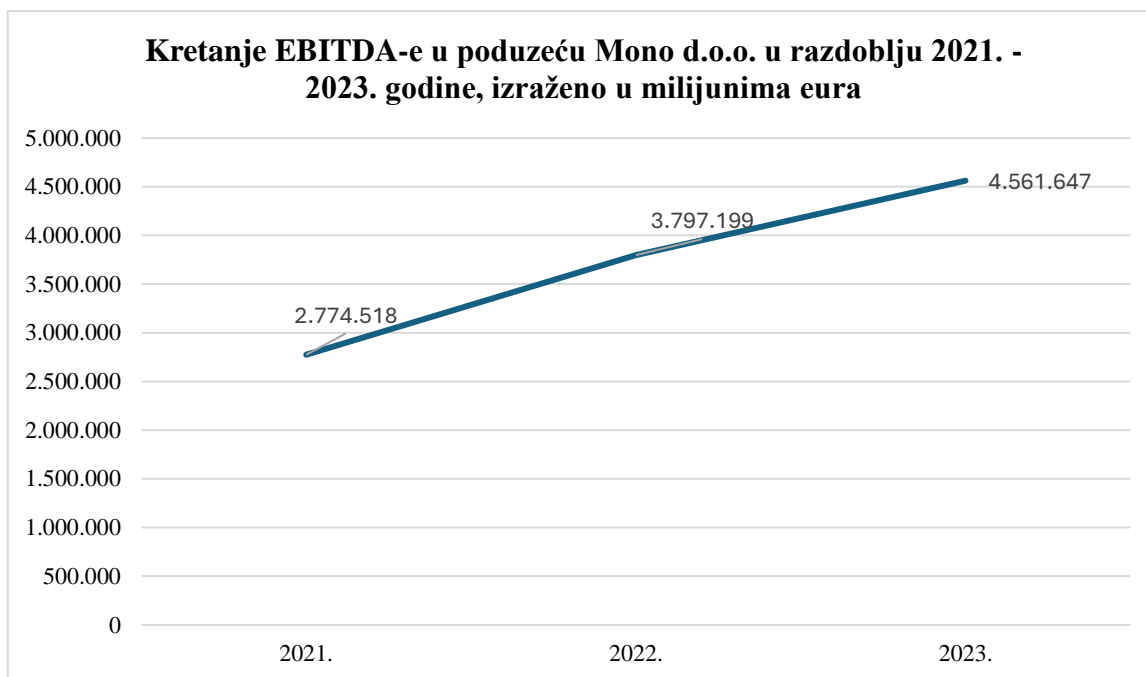
$$\text{EBITDA (2021)} = \text{EBIT} + \text{amortizacija} = 2.729.601 + 44.917 = 2.774.518 \text{ €}$$

$$\text{EBITDA (2022)} = \text{EBIT} + \text{amortizacija} = 3.504.191 + 293.008 = 3.797.199 \text{ €}$$

$$\text{EBITDA (2023)} = \text{EBIT} + \text{amortizacija} = 4.292.738 + 268.909 = 4.561.647 \text{ €}$$

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje EBITDA poduzeća Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 8. grafički je prikazano kretanje iste.

Grafikon 8. Grafički prikaz kretanja EBITDA-e poduzeća Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 8. vidljivo je kretanje EBITDA-e u promatranom razdoblju. Poželjno je da EBITDA bude veća od 1 što je slučaj u sve tri promatrane godine. EBITDA, odnosno dobit prije kamata, poreza i amortizacije 2021. godine iznosila je 2.774.518 €, 2022. godine iznosila je 3.797.199 €, a 2023. godine iznosila je 4.561.647 €. Rast EBITDA-e pozitivan je znak.

4.1.2.6. EBITDA marža

U ovom poglavlju prikazat će se izračun EBITDA marže za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

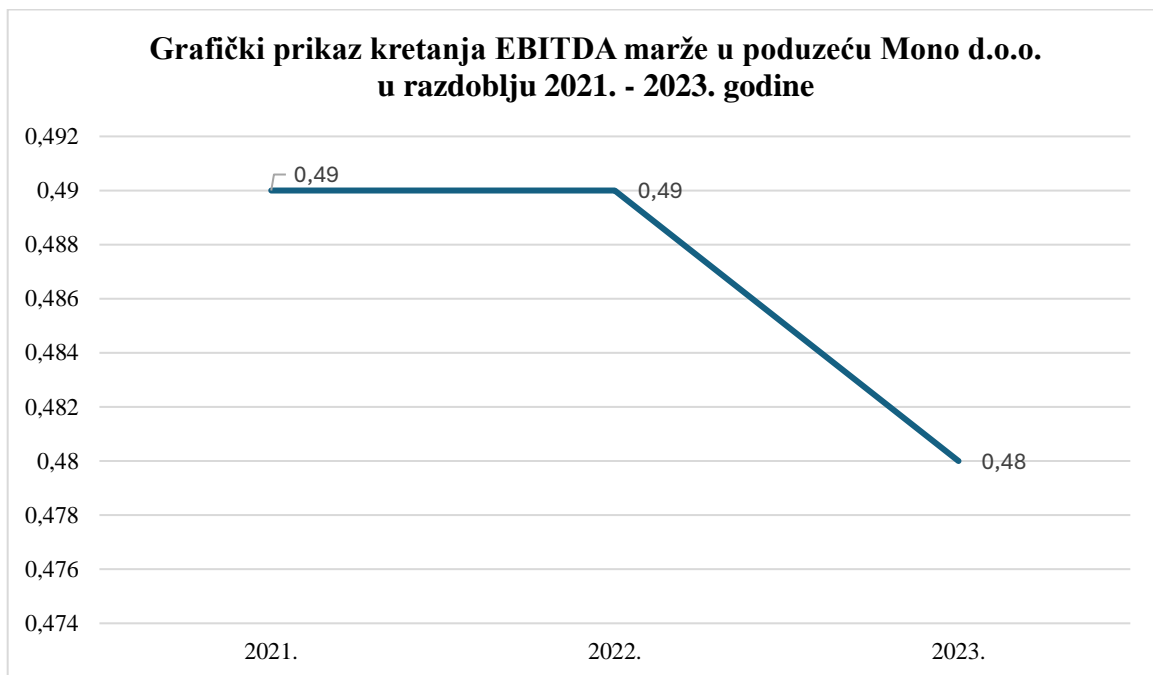
$$\text{EBITDA marža (2021)} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{poslovni prihodi}} = \frac{2.774.518}{5.649.344} = 0,49$$

$$\text{EBITDA marža (2022)} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{poslovni prihodi}} = \frac{3.797.199}{7.724.060} = 0,49$$

$$\text{EBITDA marža (2023)} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{poslovni prihodi}} = \frac{4.561.647}{9.583.600} = 0,48$$

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje EBITDA marže poduzeća Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 9. grafički je prikazano kretanje iste.

Grafikon 9. Grafički prikaz kretanja EBITDA marže poduzeća Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 9. vidljivo je kretanje EBITDA-e marže poduzeća Mono d.o.o. u promatranom razdoblju. 2021. godine EBITDA marža je iznosila 0,49, iduće godine jednaka vrijednost kao i 2021. godine, dok je 2023. iznosila 0,48. Poželjna vrijednost ovog koeficijenta je da bude veća od 0 što je ovo poduzeće i postiglo u svakoj promatranoj godini.

4.1.2.7. *EBIT*

U ovom poglavlju prikazat će se izračun EBIT marže za poduzeće Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{EBIT (2021)} = \text{Poslovni prihodi} - \text{poslovni rashodi} = 5.649.344 - 2.919.743 = 2.729.601 \text{ €}$$

$$\text{EBIT (2022)} = \text{Poslovni prihodi} - \text{poslovni rashodi} = 7.724.060 - 4.219.869 = 3.504.191 \text{ €}$$

$$\text{EBIT (2023)} = \text{Poslovni prihodi} - \text{poslovni rashodi} = 9.583.600 - 5.290.862 = 4.292.738 \text{ €}$$

EBIT, odnosno dobit prije kamata i poreza, 2021., 2022. i 2023. godine iznosila je 2.729.601 €, 3.504.191 €, 4.292.738 € respektivno. Poželjna minimalna vrijednost ovog koeficijenta je veća od 1 i to je postignuto u svakoj od tri promatrane godine.

4.1.3. Povezanost između profitabilnosti i likvidnosti poduzeća Mono d.o.o.

Poduzeće Mono d.o.o. predstavlja primjer visoke likvidnosti i profitabilnosti. Pokazatelji likvidnosti i profitabilnosti sugeriraju da poduzeće učinkovito upravlja svojim resursima, ne samo da održava sigurnu financijsku poziciju, nego ostvaruje i znatne prihode. Analizom njegovih financijskih pokazatelja moguće je bolje razumjeti odnos profitabilnosti i likvidnosti.

Pokazatelji likvidnosti premašuju sve preporučene vrijednosti što znači da poduzeće raspolaže s dovoljno gotovine i likvidne imovine kako bi mogli podmiriti kratkoročne obveze u svakom trenutku. Kako Marušić (2020) ističe, poduzeća s visokom likvidnošću imaju niži rizik od nelikvidnosti, što im omogućuje da lake prebrode tržišne turbulencije i osiguraju kontinuitet poslovanja.

Što se tiče pokazatelja profitabilnosti, oni također pokazuju visoku efikasnost poduzeća u stvaranju dobiti. Bruto i neto marža profita ukazuje na to da poduzeće Mono d.o.o. zadržava značajan dio prihoda nakon pokrivanja troškova, visok ROE i ROA ukazuju na to da poduzeće ostvaruje značajan povrat na kapital i imovinu. EBITDA i EBIT pokazuju snažnu operativnu dobit. Kako Dimitrijević (2021) ističe, poduzeća koja uspijevaju generirati visoke povrate na kapital i imovinu obično efikasno upravljaju svojim resursima, koristeći kapital za stvaranje dodatne vrijednosti.

Mono d.o.o. pokazuje da je moguće imati visoku likvidnost bez negativnog utjecaja na profitabilnost, što je rezultat učinkovito upravljanje financijama.

4.2. Poduzeće – BC Agroslavonija d.o.o.

U sljedećim poglavljima izračunat će se pokazatelji likvidnosti i profitabilnosti za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o.

4.2.1. Pokazatelji likvidnosti

U sljedećim poglavljima izračunat će se pokazatelji likvidnosti za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u promatranom razdoblju od 2021. do 2023. godine.

4.2.1.1. Koeficijent ubrzane likvidnosti

U ovom poglavlju prikazat će se izračun koeficijenta ubrzane likvidnosti za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti (2021)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina-zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{3.244.319-1.425.616}{1.562.593} = 1,16$$

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti (2022)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina-zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{3.083.145 - 1.427.958}{1.208.435} = 1,37$$

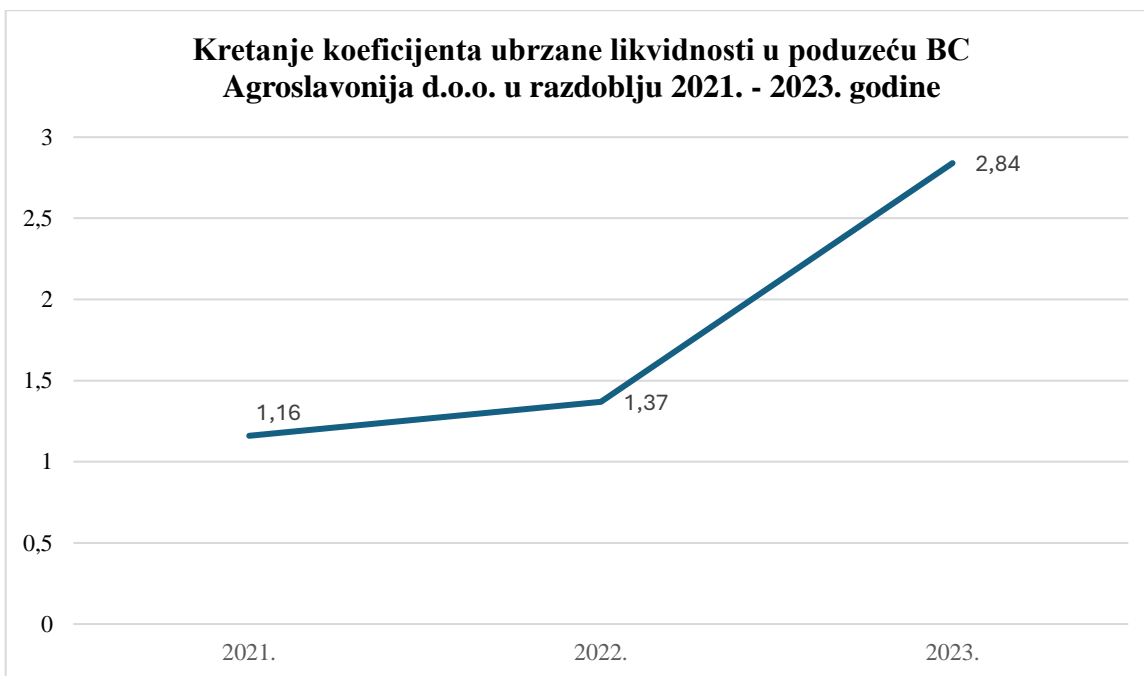
$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti (2023)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina-zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{2.720.880 - 662.559}{723.682} = 2,84$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti 2021., 2022. i 2023. godine iznosio je 1,16, 1,37 i 2,84 respektivno. Poželjno je da je ovaj koeficijent veći od 1. Gledajući financijska izvješća navedenog poduzeća, da se vidjeti kako se kratkotrajna imovina uglavnom sastoji od zaliha i potraživanjima prema kupcima. Do zadnje promatrane godine poduzeće je uspjelo smanjiti

količinu zaliha i kratkoročne obveze (poglavito su smanjenje obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama), što je rezultiralo većim koeficijentom ubrzane likvidnosti.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje koeficijenta ubrzane likvidnosti u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 10. grafički je prikazano kretanje istoga. Poželjno je da je ovaj koeficijent veći od 1.

Grafikon 10. Grafički prikaz kretanja koeficijenta ubrzane likvidnosti u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 10. vidljivo je da koeficijent ubrzane likvidnosti u promatranom poduzeću u razdoblju od 2021. do 2023. godine ima trend rasta. U svim promatranim godinama vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti bila je veća od jedan što znači da je poduzeće bilo likvidno. Iz grafikona se može primijetiti da je vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti od 2021. do 2023. godine značajno narasla što je dobro za poduzeće, a povećanje je rezultat smanjenja zaliha i kratkoročnih obveza.

4.2.1.2. Koeficijent trenutne likvidnosti

U ovom poglavlju prikazat će se izračun koeficijenta trenutne likvidnosti za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti (2021)} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{632.126}{1.562.593} = 0,40$$

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti (2022)} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{466.998}{1.208.435} = 0,38$$

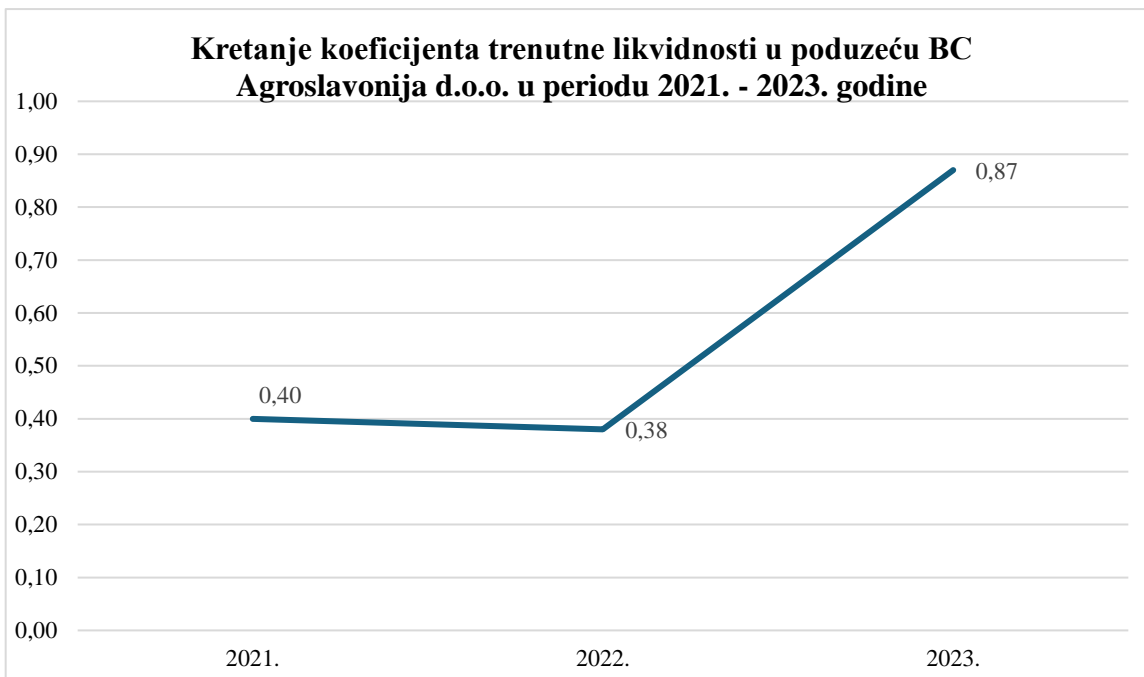
$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti (2023)} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{627.409}{723.682} = 0,87$$

Koeficijent trenutne likvidnosti 2021., 2022. i 2023. godine iznosio je 0,40, 0,38, 0,87 respektivno.

Poželjno je da je ovaj koeficijent veći od 1, što ovdje nije slučaj. No ako usporedimo 2023. godinu s ostalim promatranim godinama, može se uočiti trend rasta ovog koeficijenta i približavanje poželjnoj vrijednosti.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje koeficijenta trenutne likvidnosti u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 11. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 11. Grafički prikaz kretanja koeficijenta trenutne likvidnosti u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 11. vidljivo je kretanje koeficijenta trenutne likvidnosti u promatranom razdoblju. Preporučena vrijednost ovog koeficijenta je jednaka ili veća od 1, što u ovom poduzeću nije slučaj. No uslijed smanjenja kratkoročnih obveza kroz promatrane godine, pokazuje se pozitivan trend smanjenje kratkoročnih obveza.

4.2.1.3. Koeficijent tekuće likvidnosti

U ovom poglavlju prikazat će se izračun koeficijenta tekuće likvidnosti za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti (2021)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{3.244.319}{1.562.593} = 2,08$$

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti (2022)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{3.083.145}{1.208.435} = 2,55$$

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti (2023)} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} = \frac{2.720.880}{723.682} = 3.76$$

Koeficijent tekuće likvidnosti 2021., 2022. i 2023. godine iznosio je 2,08, 2,55, 3,76 respektivno. Poželjna vrijednost ovog koeficijenta je da ista bude jednaka ili veća od 2, što u ovom društvu u svim promatranim godinama je slučaj. Potrebno je napomenuti da je razlika između ovog koeficijenta i koeficijenta ubrzane likvidnosti ta da ovaj koeficijent ne oduzima zalihe od kratkotrajne imovine, što sugerira na to da je ovaj pokazatelj, u usporedbi s ostalim pokazateljima likvidnosti manje važan.

4.2.1.4. *Koeficijent financijske stabilnosti*

U ovom poglavlju prikazat će se izračun koeficijenta financijske stabilnosti za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti (2021)} = \frac{\text{dugoročna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}} = \frac{175.470}{1.817.657+0} = 0,0965$$

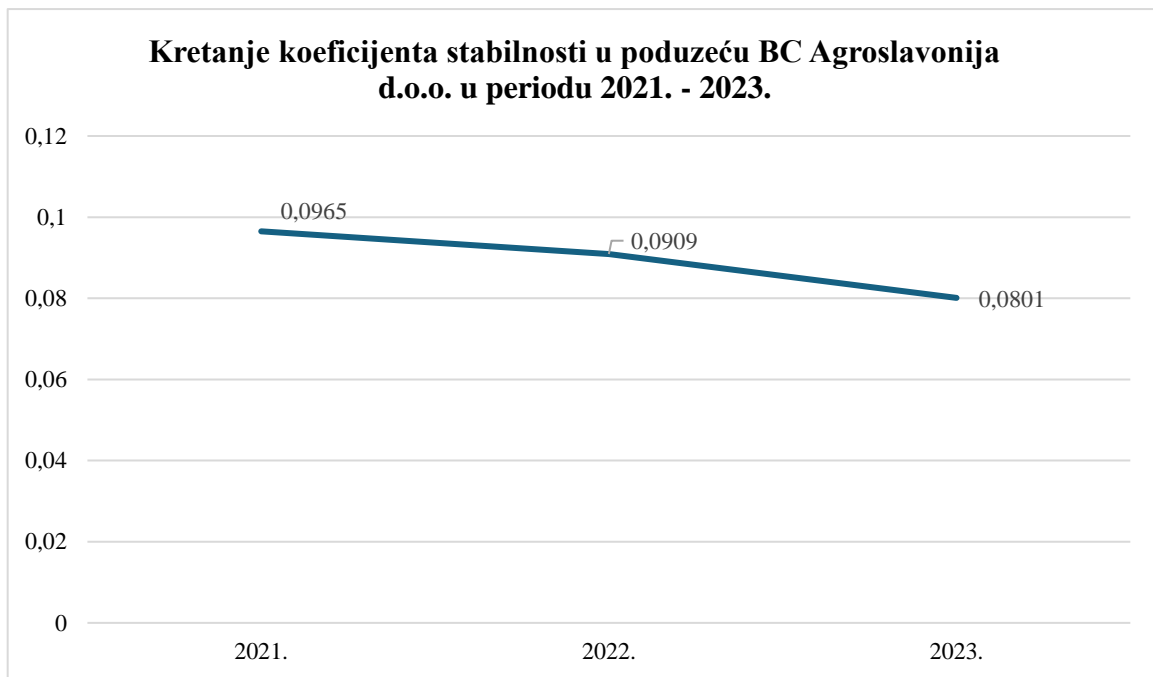
$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti (2022)} = \frac{\text{dugoročna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}} = \frac{191.368}{2.104.476+0} = 0,0909$$

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti (2023)} = \frac{\text{dugoročna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}} = \frac{175.028}{2.183.781+0} = 0,0801$$

Koeficijent financijske stabilnosti 2021., 2022. i 2023. godine iznosio je 0,0965, 0,0909 i 0,0801 respektivno. Preporučena vrijednost je da bude manja od 1, što je u ovom poduzeću daleko manji od 1 u svim promatranim godinama.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje koeficijenta stabilnosti poduzeća u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 12. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 12. Grafički prikaz kretanja koeficijenta stabilnosti poduzeća BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 12. može se vidjeti kretanje koeficijenta stabilnosti poduzeća u promatranom razdoblju. 2021. godine koeficijent stabilnosti poduzeća bio je najviši u odnosu na 2022. i 2023. godinu.

4.2.1.5. *Neto obrtni kapital*

U ovom poglavlju prikazat će se izračun neto obrtnog kapitala za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\begin{aligned}\text{Neto obrtni kapital (2021)} &= \text{kratkotrajna imovina} - \text{kratkoročne obveze} \\ &= 3.244.319 - 1.562.593 = 1.681.726 \text{ €}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{Neto obrtni kapital (2022)} &= \text{kratkotrajna imovina} - \text{kratkoročne obveze} \\ &= 3.083.145 - 1.208.435 = 1.874.710 \text{ €}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Neto obrtni kapital (2023)} &= \text{kratkotrajna imovina} - \text{kratkoročne obveze} \\ &= 2.720.880 - 723.682 = 1.997.198 \text{ €} \end{aligned}$$

Neto obrtni kapital 2021., 2022. i 2023. godine iznosio je 1.681.726 €, 1.874.710 €, 1.997.198 € respektivno. Načelno je poželjno da je ovaj koeficijent veći od 0, što je u promatranom poduzeću u svim promatranim godinama slučaj.

4.2.2. Pokazatelji profitabilnosti

U sljedećim poglavljima izračunat će se pokazatelji profitabilnosti za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u promatranom razdoblju od 2021. do 2023. godine.

4.2.2.1. *Bruto marža profita*

U ovom poglavlju prikazat će se izračun bruto marže profita za poduzeće Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Bruto marža profita (2021)} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{372.262}{9.753.230} = 3,36\%$$

$$\text{Bruto marža profita (2022)} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{350.714}{12.841.806} = 2,73\%$$

$$\text{Bruto marža profita (2023)} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{98.874}{11.562.331} = 0,86\%$$

Bruto marža profita 2021., 2022. i 2023. godine iznosila je 3,36%, 2,73% i 0,86% respektivno. Bruto marža profita ima tendenciju pada što ukazuje na nisku profitabilnost poduzeća.

4.2.2.2. *Neto marža profita*

U ovom poglavlju prikazat će se izračun neto marže profita za poduzeće Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Neto marža profita (2021)} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{261.813}{9.753.230} = 2,68\%$$

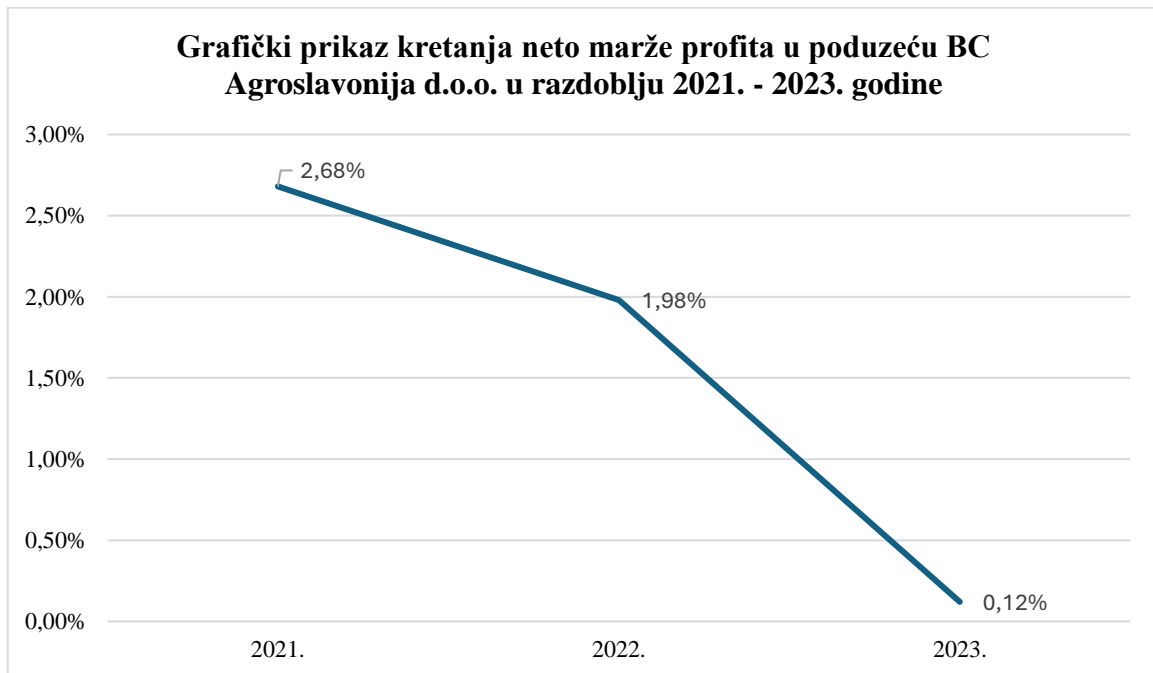
$$\text{Neto marža profita (2022)} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{254.409}{12.841.806} = 1,98\%$$

$$\text{Neto marža profita (2023)} = \frac{\text{operativna dobit}}{\text{ukupni prihod}} \times 100 = \frac{14.032}{11.562.331} = 0,12\%$$

Neto marža profita 2021., 2022. i 2023. godine iznosila je 2,68%, 1,98% i 0,12% respektivno što ukazuje na nisku profitabilnost poduzeća.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje neto marže profita u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 13. grafički je prikazano kretanje istoga.

Grafikon 13. Grafički prikaz kretanja neto marže profita u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 13. može se vidjeti kako neto marža profita u promatranom razdoblju ima trend pada. 2021. godine neto marža profita je iznosila 2,68%, 2022. 1,98% i 2023. 0,12%. Rezultati kretanja

neto marže profita, uslijed smanjenje operativne dobiti u odnosu na ukupne prihode, ukazuju na vrlo nisku profitabilnost.

4.2.2.3. Stopa profitabilnosti glavnice (ROE)

U ovom poglavlju prikazat će se izračun stope profitabilnosti glavnice za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{Stopa profitabilnosti glavnice (2021)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{glavnica}} \times 100 = \frac{267.698}{1.817.657} = 14,73\%$$

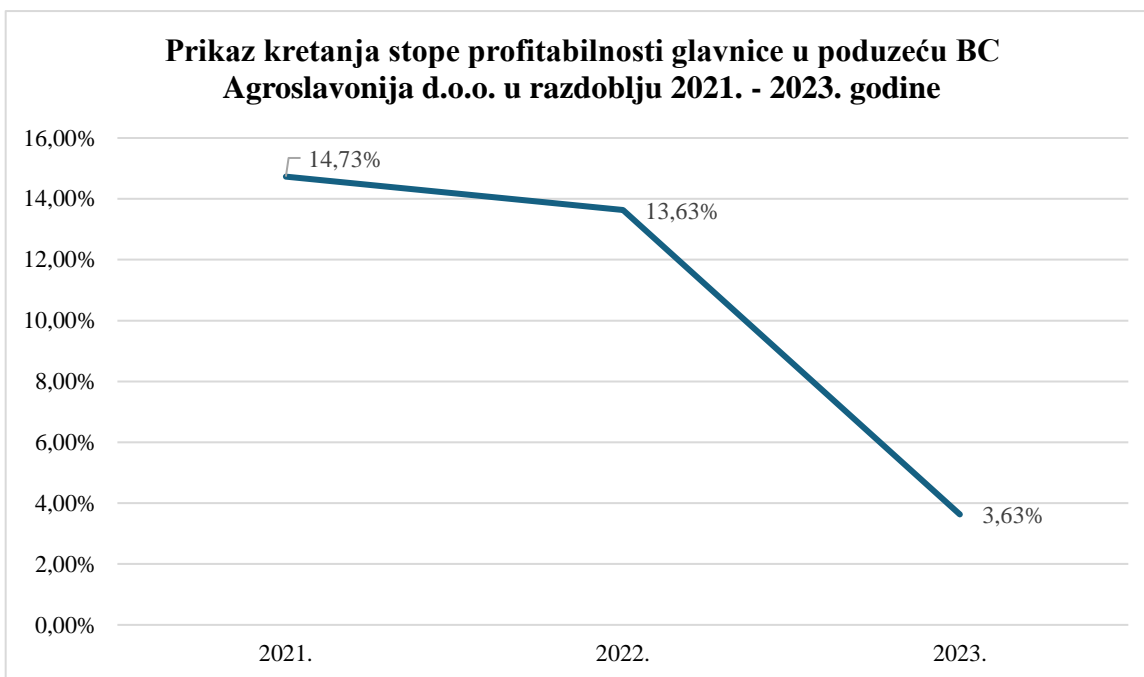
$$\text{Stopa profitabilnosti glavnice (2022)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{glavnica}} \times 100 = \frac{286.819}{2.104.476} = 13,63\%$$

$$\text{Stopa profitabilnosti glavnice (2023)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{glavnica}} \times 100 = \frac{79.305}{2.183.781} = 3,63\%$$

Stopa profitabilnosti glavnice 2021., 2022. i 2023. godine iznosila je 14,73%, 13,63%, 3,63% respektivno.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje stope profitabilnosti glavnice u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 14. grafički je prikazano kretanje iste.

Grafikon 14. Grafički prikaz kretanja stope profitabilnosti glavnice (ROE) u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 14. može se uvidjeti trend pada stopa profitabilnosti glavnice u promatranom razdoblju. Ovaj pokazatelj pokazuje koliko novčanih jedinica poduzeće ostvari na 100 jedinica vlastitog kapitala. Uzevši u obzir posljednju promatranu godinu, odnosno 2023. godinu uviđa se da je poduzeće ostvarilo 3,63 novčanih jedinica neto dobiti na 100 novčanih jedinica vlastitog kapitala što ukazuje na nisku profitabilnost poduzeća.

4.2.2.4. Povrat na imovinu (ROA)

U ovom poglavlju prikazat će se izračun povrata na imovinu (ROA) za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{ROA - povrat na imovinu (2021)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}} \times 100 = \frac{267.698}{3.419.789} = 7,83\%$$

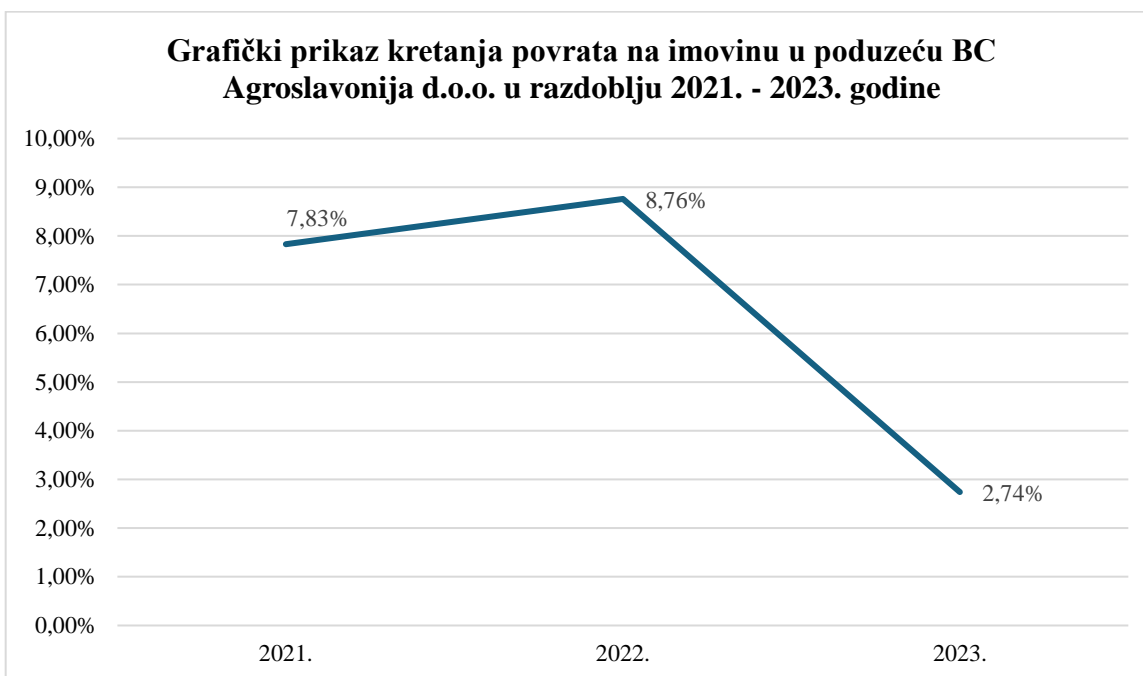
$$\text{ROA - povrat na imovinu (2022)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}} \times 100 = \frac{286.819}{3.274.513} = 8,76\%$$

$$\text{ROA - povrat na imovinu (2023)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}} \times 100 = \frac{79.305}{2.895.908} = 2,74\%$$

ROA odnosno povrat na imovinu 2021., 2022. i 2023. godine iznosio je 7,83%, 8,76%, 2,74% respektivno.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje stope povrata na imovinu u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 15. grafički je prikazano kretanje iste.

Grafikon 15. Grafički prikaz kretanja stope povrata na imovinu (ROA) poduzeća BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 15. može se uvidjeti kako ROA u promatranom poduzeću u razdoblju od 2021. do 2023. godine ima trend pada. Najviša stopa ROA-e je bila 2022. godine i iznosila je 8,76%, a nakon toga u sljedeće dvije godine bilježi se pad stope. Tumačenjem rezultata 2023. godine uviđa se da je poduzeće u toj godini generiralo 2,74 novčanih jedinica dobiti na 100 novčanih jedinica imovine što ukazuje na nisku profitabilnost poduzeća.

4.2.2.5. EBITDA

U ovom poglavlju prikazat će se izračun EBITDA za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{EBITDA (2021)} = \text{EBIT} + \text{amortizacija} = 261.813 + 20.249 = 282.062 \text{ €}$$

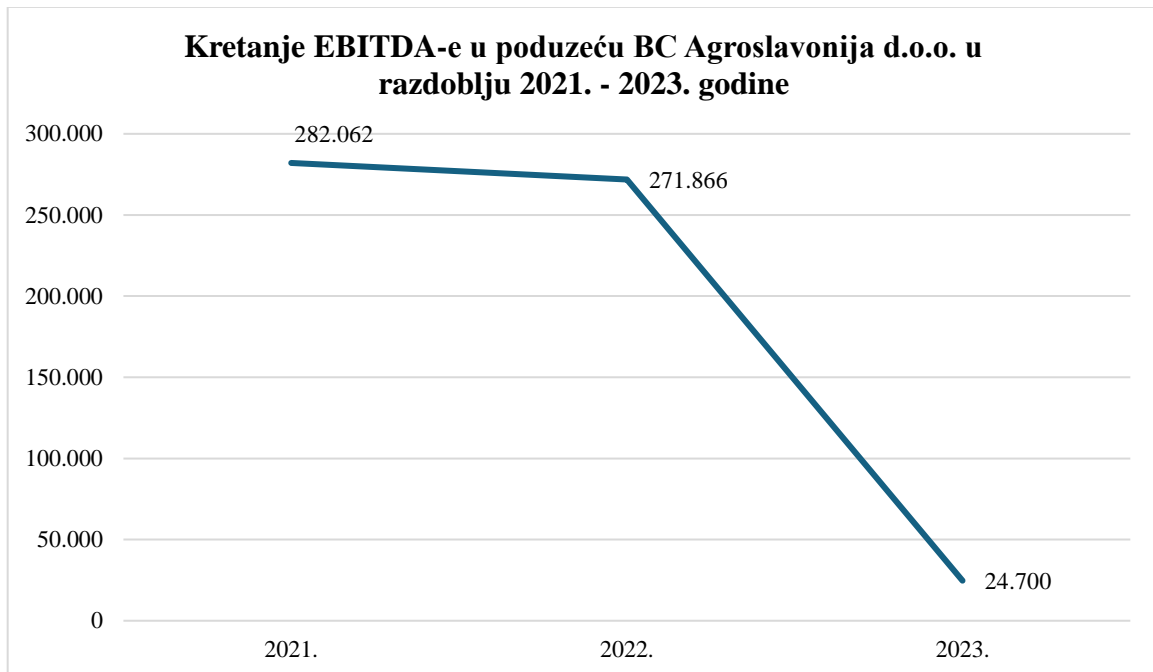
$$\text{EBITDA (2022)} = \text{EBIT} + \text{amortizacija} = 254.409 + 17.457 = 271.866 \text{ €}$$

$$\text{EBITDA (2023)} = \text{EBIT} + \text{amortizacija} = 14.032 + 10.668 = 24.700 \text{ €}$$

EBITDA, odnosno dobit prije kamata, poreza i amortizacije ,2021., 2022. i 2023. godine iznosila je 282.062 €, 271.866 € i 24.700 € respektivno.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje EBITDA poduzeća BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 16. grafički je prikazano kretanje iste.

Grafikon 16. Grafički prikaz kretanja EBITDA-e u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine¹

¹ Iznosi su iskazani u tisućama eura

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 16. vidljivo je da je EBITDA u promatranom poduzeću od 2021. do 2023. godine oscilirala. Najviša vrijednost EBITDA-e zabilježena je 2022. godine, a najmanja vrijednost zabilježena je 2023. godine. Kao što se vidi iz priloženog, EBITDA ima trend pada što nije pozitivno za poduzeće.

4.2.2.6. EBITDA marža

U ovom poglavlju prikazat će se izračun EBITDA marže za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{EBITDA marža (2021)} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{poslovni prihodi}} = \frac{282.062}{9.679.013} = 0,0291$$

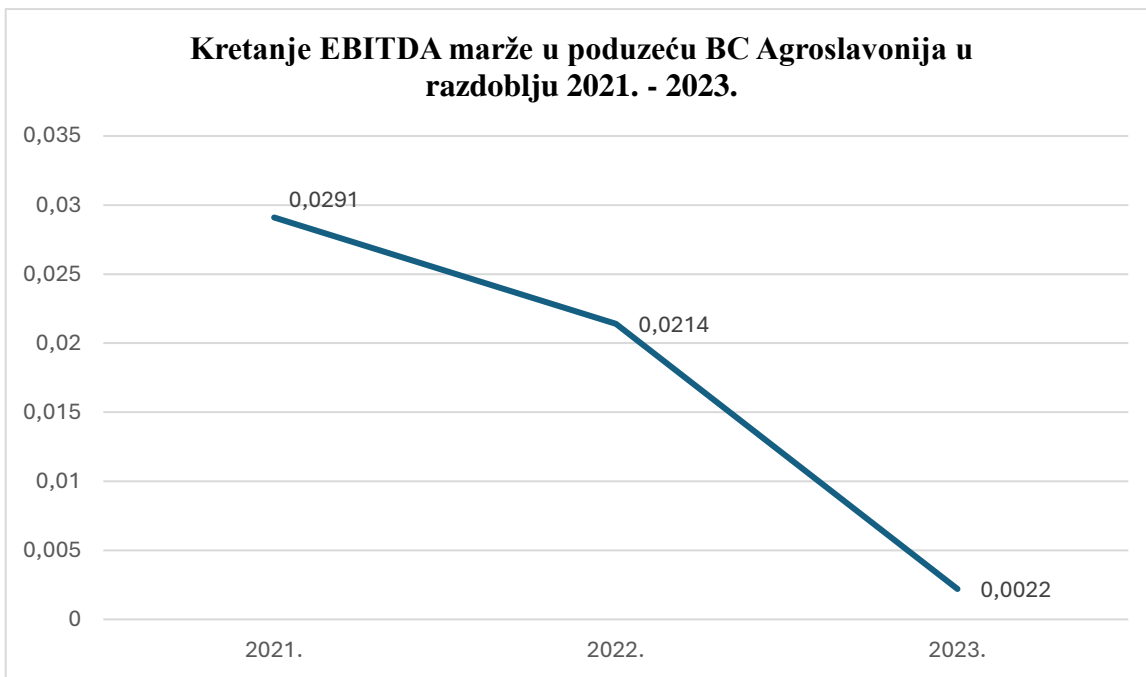
$$\text{EBITDA marža (2022)} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{poslovni prihodi}} = \frac{271.866}{12.718.889} = 0,0214$$

$$\text{EBITDA marža (2023)} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{poslovni prihodi}} = \frac{24.700}{11.461.307} = 0,0022$$

EBITDA marža 2021., 2022. i 2023. godine iznosila je 0,0291, 0,0214 i 0,0022 respektivno. S obzirom da je poželjna vrijednost ovog koeficijenta veća od 0, što u svim promatranim godinama ovog poduzeća i jest, no to je blago iznad 0 što opet ukazuje na nisku profitabilnost.

Kako bi se dobio bolji uvid u kretanje EBITDA marže poduzeća BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine na grafikonu 17. grafički je prikazano kretanje iste.

Grafikon 17. Grafički prikaz kretanja EBITDA marže u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: izrada autora

Iz grafikona 17. može se zaključiti kako EBITDA marža u promatranom razdoblju ima trend pada.

4.2.2.7. *EBIT*

U ovom poglavlju prikazat će se izračun EBIT za poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

$$\text{EBIT (2021)} = \text{Poslovni prihodi} - \text{poslovni rashodi} = 9.679.013 - 9.417.200 = 261.813 \text{ €}$$

$$\text{EBIT (2022)} = \text{Poslovni prihodi} - \text{poslovni rashodi} = 12.718.889 - 12.464.480 = 254.409 \text{ €}$$

$$\text{EBIT (2023)} = \text{Poslovni prihodi} - \text{poslovni rashodi} = 11.461.307 - 11.447.275 = 14.032 \text{ €}$$

EBIT, odnosno dobit prije kamata i poreza, 2021., 2022. i 2023. godine iznosila je 367.696 €, 413.344 € i 183.584 € respektivno. Poželjna minimalna vrijednost je da bude, naravno veći od 1. Konkretno, u ovom poduzeću, EBIT u promatranom razdoblju ima tendenciju pada.

4.2.3. Povezanost likvidnosti i profitabilnosti poduzeća BC Agroslavonija d.o.o.

Poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. iako je likvidno, ima nisku profitabilnost. Na temelju dostupnih financijskih podataka, možemo analizirati kako se ovi aspekti međusobno odnose.

Iako pokazatelji likvidnosti ukazuju na sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze, ovi koeficijenti također navode na određen nesrazmjer i potencijalne probleme u upravljanju financijama. Iako koeficijent ubrzane i tekuće likvidnosti ukazuje na to da poduzeće ima dovoljno likvidnih sredstava za pokrivanje kratkoročnih obveza, koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na to da poduzeće možda ima problema s podmirivanjem obveza kada se uzme u obzir samo najlikvidnija imovina. Prema Kolariću (2019), poduzeća s niskom trenutnom likvidnošću mogu se suočiti s problemima nelikvidnosti ukoliko nemaju dovoljno gotovinskih rezervi ili brzo unovčivih sredstava. Visoki tekući koeficijent likvidnosti ukazuje na to da su dugoročna likvidna sredstva značajna, ali kratkoročno ne.

Što se tiče pokazatelja profitabilnosti, bruto i neto marža ukazuju na izuzetno nisku profitabilnost. EBITDA i EBIT pokazuju manji iznos operativne dobiti. ROA i ROE su također niski što sugerira da poduzeće B ne generira značajan povrat na imovinu i kapital. Unatoč likvidnosti poduzeće nije u stanju ostvariti značajan profit. Prema Dimitrijeviću (2021), niska profitabilnost u kombinaciji s likvidnošću može značiti da poduzeće koristi svoje resurse za održavanje stabilnosti, ali ne uspijeva biti profitabilno.

Poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. ima likvidnost, ali se suočava sa ozbiljnim problemima niske profitabilnosti. Iako je poduzeće u mogućnosti podmiriti kratkoročne obveze, nedostatak profita dovodi do pitanja dugoročne održivosti. Prema Marušiću (2020), poduzeća koja imaju visoku likvidnost ali nisku profitabilnost, često ne uspijevaju generirati dovoljno sredstava za financiranje budućih projekata ili rast poslovanja.

5. Rasprava

U diplomskom radu istražuje se povezanosti između likvidnosti i profitabilnosti na primjeru dva poduzeća. Prvo poduzeće je Mono d.o.o. koje je visoko likvidno i visoko profitabilno. Drugo poduzeće je BC Agroslavonija d.o.o. koje je likvidno, ali nisko profitabilno. Na temelju primjera dva prethodno navedena poduzeća uočena je razlika u načinu na koji se likvidnost odražava na profitabilnost poduzeća. Uzimajući u obzir dosadašnja istraživanja iz kojih je vidljivo da korelacija likvidnosti i profitabilnosti može biti pozitivna ili negativna i u ovom radu je pokazano da je odnos likvidnosti i profitabilnosti zaista kompleksan.

Iz rezultata poslovanja poduzeća Mono d.o.o. vidljivo je da iz godine u godinu uspijeva održati visoku likvidnost i visoku profitabilnost te je isto izvrstan primjer pozitivne korelacije između likvidnosti i profitabilnosti. Prema Painghrahiju i sur. (2018) prethodno može biti rezultat učinkovitog upravljanja obrtnim kapitalom i ostalim pokazateljima, koji osigurava da poduzeće ima dovoljno sredstava za tekuće obveze ali istovremeno uspijeva maksimizirati profitabilnost kroz neke optimalne investicije i operativne aktivnosti. Gledajući financijske izvještaje poduzeća Mono d.o.o., uviđa se da poduzeće ima velike količine novca u banci ili blagajni.

Nasuprot tome, poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. iako je likvidno, suočava se s niskom profitabilnošću. Prema Ramizi i Rehmanu (2011) prethodno znači da postoji negativna korelacija između likvidnosti i profitabilnosti. U kontekstu poduzeća BC Agroslavonija d.o.o., važno je navesti kako su Mamić Sačer i sur. (2013) naveli da su likvidnost i profitabilnost međusobno usko povezane i da će neprofitabilno poduzeće prije ili kasnije postati nelikvidno.

U kontekstu dva promatrana poduzeća, može se zaključiti da je za optimalno poslovanje važno pronaći ravnotežu između likvidnosti i profitabilnosti. Iako likvidnost omogućava poduzeću da nesmetano izvršava svoje obveze, prevelika usmjerenost na održavanje visoke likvidnosti bez ulaganja u profitabilne projekte može ograničiti rast poduzeća. Također, potrebno je učinkovito upravljati obrtnim kapitalom, gotovinom kao i stvoriti potrebu za planiranjem i praćenjem.

6. Zaključak

Na temelju financijske analize dva poduzeća – Mono d.o.o. koje je visoko likvidno i visoko profitabilno te poduzeća BC Agroslavonija d.o.o. koje je likvidno ali nisko profitabilno – jasno je da postoji povezanost između likvidnosti i profitabilnosti poduzeća. Veliki broj istraživanja koja su provedena i u kojima su se autori bavili istraživanjem odnosa likvidnosti i profitabilnosti poduzeća pokazala da povezanost može biti pozitivna ili negativna, ovisno o specifičnim uvjetima u kojima poduzeće posluju i o načinu upravljanja poduzećem.

Na primjeru poduzeća Mono d.o.o. potvrđeno je da poduzeće, uz uvjet učinkovitog upravljanja resursima, može održavati visoku likvidnost i istovremeno ostvarivati visoku profitabilnost. Ovo poduzeće uspijeva imati određenu razinu gotovine za tekuće obveze i iskoristiti prilike za rast. Također, primjer poduzeća Mono d.o.o. naglašava važnost usklađivanja likvidnosti s profitabilnošću, čime se postiže optimalno poslovanje poduzeća.

S druge strane, poduzeće BC Agroslavonija d.o.o. ilustrira kako određena razina likvidnosti ne mora nužno rezultirati visokom profitabilnošću. Iz primjera ovog poduzeća uočava se da nedovoljno iskorištavanje likvidnih sredstava, neučinkovito upravljanje resursima, nedostatak ulaganja u profitabilne projekte može dovesti do pada i/ili stagnacije i ograničenog rasta. Također, prema literaturi, ovakvo stanje može dovesti do smanjenja likvidnosti na duže staze, ukoliko se ne poduzmu mjere za poboljšanje profitabilnosti.

Zaključno, rezultati analize poslovanja poduzeća Mono d.o.o. i BC Agroslavonija d.o.o. naglašavaju važnost postizanja ravnoteže između likvidnosti i profitabilnosti. Učinkovito upravljanje resursima, novcem, planiranja novčanog tijeka, ključno je za dugoročan uspjeh poduzeća pri čemu se likvidnost mora koristiti kao alat za podršku određenim investicijama i rastu. Prevelika likvidnost bez produktivnog korištenja resursa može ograničiti potencijal poduzeća, a održavanje niske profitabilnosti može dugoročno dovesti do financijske nestabilnosti.

Doprinos ovog rada ogleda se u tome što prikazani rezultati i spoznaje o odnosu likvidnosti i profitabilnosti poduzeća do kojih se došlo nakon analize rezultata mogu poslužiti u budućim istraživanjima vezanim za profitabilnost i likvidnost poduzeća.

Literatura

1. Alpha Capitalis. (2019). *Analiza financijskih izvještaja*. Preuzeto s <https://alphacapitalis.com/resources/analiza-financijskih-izvjestaja/> (pristupljeno: 02. rujna 2024.)
2. Bhunia, A. (2013). *Importance of liquidity management on profitability*. Business Perspectives. Journal of Department of Commerce University of Kalyani, 4, 43-53.
3. Buble, M. i sur. (2005). *Strateški menadžment*. Zagreb: Sinergija – nakladništvo d.o.o.
4. Evans, E. (2014). *Are Profit and Profitability the Same Thing?*. Food and Resource Economics Department, UF/IFAS Extension.
5. Ježovita, A. (2015). *Mogućnosti ocjene kvalitete zaduženosti poduzeća primjenom financijskih pokazatelja profitabilnosti*. Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, (Posebno izdanje 2015), 158-173. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/204411> (pristupljeno: 18. srpnja 2024.)
6. Ježovita, A. (2016). *Analiza marže profita kao odrednice profitabilnosti poslovanja poduzeća*. Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, (Posebno izdanje 2016), 181-201. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/203924> (pristupljeno: 18. srpnja 2024.)
7. Kereta, J., Karlušić, L. i Gogolja, J. (2023). *Factoring kao instrument osiguranja rizika naplate potraživanja*. ET²eR – ekonomija, turizam, telekomunikacije i računarstvo, V (1), 29-40. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/295092> (pristupljeno: 11. srpnja 2024.)
8. Kolaković, M. (2006). *Poduzetništvo u ekonomiji znanja*. Zagreb: Sinergija – nakladništvo d.o.o.
9. Krnić, B. i Ban, M. (2020). *Likvidnost nefinancijskih poduzeća hrvatskog gospodarstva – razlike između gospodarskih djelatnosti u razdoblju recesije*. Zbornik sveučilišta Libertas, 5 (5), 5-26. Preuzeto s <https://doi.org/10.46672/zsl.5.5.1> (pristupljeno: 21. srpnja 2024.)
10. Mamić Sačer, I., Tušek, B. i Korica, I. (2013). *Empirijska analiza utjecaja likvidnosti na profitabilnost hrvatskih srednjih i velikih poduzeća u grani djelatnosti informacije i komunikacije*. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 11 (2), 15-35. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/112983> (pristupljeno: 17. kolovoza 2024.)
11. Pangestuti, D. C., Muktiyanto, A. i Geraldina, I. (2022). *Role of profitability, business risk, and intellectual capital in increasing firm value*. Journal of Indonesian Economy and Business, 37(3), 311-338.

12. Panigrahi, C. M. A., Raul, N. i Gijare, C. (2018). *Liquidity and profitability trade-off: A study of Indian pharmaceutical companies*. NMIMS Journal of Economics and Public Policy, 3(1).
13. Popović Petrušić, H. (2017). *Kontroling kao instrument uspješnog upravljanja zalihama*. FIP - Financije i pravo, 5 (1), 107-121. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/185843> (pristupljeno: 11. kolovoza 2024.)
14. Saleem, Q. i Rehman, R. U. (2011). Impacts of liquidity ratios on profitability. *Interdisciplinary journal of research in business*, 1(7), 95-98.
15. Sharma, S. i Raizada, A. (2020). *Correlation Between Liquidity and Profitability of IT Sector Companies*. *International Journal of Research in Engineering, Science and Management*, 3.
16. Sorić, I. (2004). *Likvidnost gospodarstva Splitsko-dalmatinske županije*. *Ekonomski pregled*, 55 (7-8), 557-579. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/16305> (pristupljeno: 20. srpnja 2024.)
17. Tomas Žiković, I., Arbula Blecich, A. i Vranješ, T. (2024). *Utjecaj internih odrednica i makroekonomskog okruženja na profitabilnost poduzeća*. *Ekonomska misao i praksa*, (0), 0-0. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/317253> (pristupljeno: 23. srpnja 2024.)
18. Vujević, K. i Balen, M. (2006). *Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća pomorskoga prometa*. *Pomorstvo*, 20 (2), 33-45. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/6897> (pristupljeno: 17. srpnja 2024.)
19. Žager, L. i Ježovita, A. (2017). *Utjecaj strukture imovine poduzeća na ocjenu likvidnosti*. *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*, (23), 230-252. Preuzeto s <https://doi.org/10.46458/27121097.2017.23.230> (pristupljeno: 29. srpnja 2024.)
20. Žager, K. i Žager, L. (1999). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia

Popis grafikona

Grafikon 1. Grafički prikaz kretanja koeficijenta ubrzane likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	14
Grafikon 2. Grafički prikaz kretanja koeficijenta trenutne likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	15
Grafikon 3. Grafički prikaz kretanja koeficijenta tekuće likvidnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	17
Grafikon 4. Grafički prikaz kretanja koeficijenta financijske stabilnosti u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	18
Grafikon 5. Grafički prikaz kretanja neto marže profita u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	21
Grafikon 6. Grafički prikaz kretanja stope profitabilnosti glavnice (ROE) u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	22
Grafikon 7. Grafički prikaz kretanja stope povrata imovine (ROA) u poduzeću Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	23
Grafikon 8. Grafički prikaz kretanja EBITDA-e poduzeća Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	25
Grafikon 9. Grafički prikaz kretanja EBITDA marže poduzeća Mono d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	26
Grafikon 10. Grafički prikaz kretanja koeficijenta ubrzane likvidnosti u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	29
Grafikon 11. Grafički prikaz kretanja koeficijenta trenutne likvidnosti u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	31
Grafikon 12. Grafički prikaz kretanja koeficijenta stabilnosti poduzeća BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	33
Grafikon 13. Grafički prikaz kretanja neto marže profita u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	35
Grafikon 14. Grafički prikaz kretanja stope profitabilnosti glavnice (ROE) u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	37

Grafikon 15. Grafički prikaz kretanja stope povrata na imovinu (ROA) poduzeća BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	38
Grafikon 16. Grafički prikaz kretanja EBITDA-e u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	39
Grafikon 17. Grafički prikaz kretanja EBITDA marže u poduzeću BC Agroslavonija d.o.o. u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	41